Է. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1261 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 16 ՄԱՐՏ 1888 (Ն. Տ.) 28 ՄԱՐՏ 1888 16 ՐԷՃԷՊ 1305

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونكیان خانده {ارەوللك}
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արծաթ 160
» » Վեցամսեայ » » 80
» » Եռամսեայ » » 40
Գաւառաց » եւ օտարական
Թղթատարով տարեկան » » 240
Գաւառաց համար եւ օտարական
Թղթատարով վեցամսեայ 120
Օտար երկիրներ, տարեկան Ֆրանք 56
» » վեցամսեայ » 28
Դուրս ղրկուած լրագրաց ծախքը Տնօրէնութեան վրայ, և խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 16 ՄԱՐՏ, 1888

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՔ

Ի ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Ռայխստագին մարտ 19ի նստին մէջ, Պ. Պիզմարք հետեւեալ յայտարարութիւնն ըրաւ.

«Մեծ գոհունակութիւն պիտի պատճառէ ինձ եթէ զիս արտօնէք գերմանական Երեսփոխանութեան շնորհակալիքը մատուցանելու բարեկամ կառավարութեանց, որոց ազգային Խորհրդարանք համակրանք և վշտակցութիւն յայտնեցին այն սուգին առթիւ որով համակած ենք։

«Չեմ կրնար բացատրել թէ հանգուցեալ Կայսեր մահուան առթիւ արտայայտեալ համակրալից ցոյցերն ո՛ր աստիճան ընդհանուր եղան. Աշխարհի ամէն կողմէն մեր գաղթականութիւնք համակրալից հեռագրեր ղրկեցին. վերջին հեռագրերը Քորէայի Գերմանաց կողմէ կուգային.

«Աշխարհի հինգ մասերէն սրտաշարժ ուղերձներ եկան. Մինչեւ իսկ մեր հակոտնեայներէն (Աւստրալիայէն և Ովկիանիայէն) հեռագրեր եկան, որոց շատեր կը խնդրէին պսակներ դնել Կայսեր գերեզմանին վրայ.

«Պատմութեան մէջ դժուար է գտնել օրինակն այնչափ ընդհանուր սուգի մը Վեհապետի մը մահուան առթիւ. Ասկէ առաջ ալ մեծ մարդիկ մեռած են. Երբ Նաբոլէոն Ա. կամ Լուի ԺԴ. անհետացաւ, աշխարհի մէջ մեծ տպաւորութիւն մ'ըրաւ այս դէպք. Բայց մեր հակոտնեայներէն, ինչպէս և դրացի ազգերէն այնչափ ուղերձներու և պսակներու առաքում դեռ ևս չէր տեսնուած. Երբեք ո՛չ մէկ Վեհապետ ա՛ն աստիճան չէ յարգուած որ աշխարհի ամէն ժողովուրդք անխտիր եկած իրենց ցաւակցութիւնն յայտնած լինին անոր գերեզմանին վրայ.

«Ձեզմէ խնդրած արտօնութիւնս աշխարհի վրայ ամէն երկրի շնորհակալութիւն յայտնելու համար չէ. Մեզ դրացի երկիրներու կողմէ համակրանաց մասնաւոր ցոյցեր եղան, ինչպէս յԱւստրիա-Հունգարիա, յԻտալիա, Բորդուկալ, Հոլլանտա, Շուէտ, Պելժիա եւ Դանիա, թէեւ այս վերջին երկրի մէջ (ի Դանիա) տխրեցուցիչ յիշատակներ արթնցան. Բայց նա զոր կ'ողբանք՝ ամենուրեք ա՛ն աստիճան խաղաղարար և հաշտարար ազդեցութիւն մ'ի գործ դրած էր, որ ո՛չ միայն դանիական կառավարութիւնն այլ և Դանիոյ Ծերակոյտն եւ Երեսփոխանութիւնն իրենց ցաւակցական զգացմանց արտայայտութիւնը ղրկեցին գերման ժողովրդեան. Երախտապարտ պիտի լինիմ եթէ զիս արտօնէք ձեր ինչպէս և Կայս. Կառավարութեան շնորհակալիքն յայտնելու այս դրացի ազգաց, որոց համակրութիւնը գրաւոր դաշնագրութիւններէն աւելի հաստատ հիմ մ'է խաղաղութեան պահպանման.»

Ռայխստագը միահամուռ տուաւ Պիզմարք Իշխանի խնդրած արտօնութիւնը.

Ֆրետերիկ Կայսր, թէեւ կառավարական ընթացիկ գործոց մէջ իրեն լիազօր փոխանորդ կարգեց զՎիլհէլմ Իշխան, ի գլուխ. Կայսերական կառավարութեան իւր ներկայութիւն զգալի կ'ընէ ամեն կերպիւ. Պալատան մեծ պաշտօնեայք փոխուեցան, եւ անոնց տեղ նորեր անուանեցան. Գահաժառանգ Ֆրետերիկ Իշխանին բարեկամութիւնը վայելող զինուորականներ և քաղաքական պաշտօնեայներ այժմ առաջնակարգ դիրքերու կը կոչուին Ֆրետերիկ Կայսեր կողմէ. Վիքդորիա Կայսրուհին եւս իրեն գաղափարակից պալատական տիկիններ կ'անուանէ.

—Աշխարհի ամեն կողմը, գերմանական, անգլիական և ամերիկեան հասարակութեանց և գաղթականութեանց մէջ մանաւանդ, հոգեւոր պաշտօններ կատարեցան ի յիշատակ Վիլհէլմ Կայսեր մահուան. Մանաւանդ Կալկաթայէ քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ հանգուցեալ Վեհապետին յուղարկաւորութեան օրը Կալկաթայի մայրեկեղեցւոյն մէջ մեծաշուք արարողութիւն մը կատարեցաւ. Այն մեծ եկեղեցին ամբողջովին լցած էր խուռն և նշանաւոր բազմութեամբ, յորում կ'երեւէին Կառավարիչը, Քոննոդի Դուքսը (Վիքդորիա Թագուհւոյն որդին,) Հնդկաստանի Վարչական Խորհրդին անդամք, և օտար հիւպատոսք, ընդ որս օսմ. հիւպատոսը. Բերդերէն 91 թնդանօթներ արձակեցան, և դրօշները սգահեւ պարզուեցան.

—Սոֆիայէ կը հեռագրուի անգլ. թերթերուն. «Պուլկար լրագիրք վերջերէն կը խօսին պուլկարական անկախութիւն հռչակելու գաղափարին վրայ. Կառավարական Սվոպոտա կ'ըսէ թէ Պուլկարիոյ արդի վիճակը չի կրնար շարունակուիլ եթէ Բ. Դրան կողմէ միջամտութիւն մը լինի. Պուլկարք կրնան յանկարծ փորձուիլ՝ անկախութիւն հրատարակելով՝ Պերլինի Դաշնագրին տրամադրութիւններէն իրենք զիրենք ազատ կացուցանելու. Իսկ արդի կառավարութեան ընդդիմադիր պուլկար լրագիրք անպատեհ կը համարին անկախութեան հրատարակումը.»

ՊՈՒԼԱՆԺԷԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Թայմզ էն Փարիզի Թղթակիցը կը հեռագրէ.

«Քննիչ Խորհուրդն որոյ առջեւ պիտի դատուի Զօր. Պուլանժէ, կը բաղկանայ ի Փարիզ գտնուող զօրաբաժնի երեցագոյն հինգ զօրավարներէ. Դռնփակ կը գումարի, և կառավարութեան կողմէ վկայութիւններ և ամբաստանելոյն բացատրութիւնները կը լսէ, յետ որոյ ամբաստանեալը կը մեկնի. Խորհուրդը կամ Ատեանն իւր տեղեկագիրը կը մատուցանէ պատերազմական Նախարարին. Զօր. Պուլանժէի դէմ ուղղեալ ամբաստանութիւնը կարգապահութեան դէմ ծանր յանցանք կը վերագրէ. Եթէ գործօն ծառայութենէ դադարուիլ որոշուի, Զօր. Պուլանժէ հինգ տարի պիտի մնայ պատերազմական Նախարարին տրամադրութեան ներքեւ, որ կրնայ՝ եթէ ուզէ՝ պահեստի զօրաց մէջ պաշտօն մը տալ նմա. Բայց յանկարծ, գործօն ծառայութեան մէջ գտնուող զօրավարէ մը տարբերելով, Պուլանժէ կրնայ քուէ տալ և Խորհրդարանի անդամ ընտրուիլ. Եթէ Երեսփ. Ժողովը մտնէ, պիտի միանայ աննշան մարդերէ բաղկացեալ անանուն խմբակին հետ յորմէ ոյժ կը գտնէ. Եթէ չընտրուի, պիտի մնայ մշտական ընտրելի պահ մը մէկ խմբակի և պահ մը ուրիշ խմբակի, մինչեւ որ մոռացութեան տրուի, եթէ ապստամբութեան մը գլուխ չհանդիսանայ, և վաղանցիկ յաղթանակ մը չտանի, կամ պարտեալ ապստամբաց բախտակից չլինի. Ամեն պարագայի մէջ, կը դադրի վտանգաւոր լինելէ.

«Այս բան հաճոյ չպիտի թուի Գերմաններուն, և հետաքրքրաշարժ է գիտել թէ գերման լրագիրք ոմանք ցաւ կը յայտնեն զի Պուլանժէ զօրավարին աննշան մնալովը Գերմանք կը կորուսանեն մարդ մը, որոյ արտակարգ ընթացքն այնչափ կը յարմարէր իրենց խորհուրդներուն. Գերմանք գիտեն թէ աղէտալից պարտութիւն մը պիտի կրէր Ֆրանսա, եթէ հետեւէր Պուլանժէ զօրավարին. Փարիզի գերմանական դեսպանատան զինուորական կցորդն, հազարապետ Վիլօմէ, որ շատ սրամիտ դիտող մ'էր, մեկնելէն առաջ ըսած էր. «Կը յուսամ թէ Պուլանժէ զօրավարին ձեռք չեն դպցներ».

«Պուլանժէ իշխանութեան համնելու փառասիրութեամբ կը տոչորի, և պատերազմական նախարար լինելուն առթիւ իւր երազներն իրականացած տեսնելով, այլ եւս դիկտատորութիւն միայն սկսաւ խորհիլ. Բայց այսպիսի փառասիրութիւն մը յանկարծակի և ապշեցուցիչ ձեռնարկներու և վերջին ծայր յանդգնութեան կը կարօտի յաջողութեամբ պսակուելու համար. Այնպիսի մարդ մը պէտք է իրեն կոյր գործիք ընէ իւր պաշտպաններ, մինչ Զօր. Պուլանժէ ինք գործիք եղած է ի ձեռս անոնց որք ապստամբութիւն կը խորհին. Եթէ վերստին պատերազմական Նախարար լինէր, այս բան սպառնալիք մը պիտի նկատուէր աշխարհի խաղաղութեան, և օտարազգեաց համակրանքէն պիտի զրկէր զՖրանսա, որ միջազգային խռովութեան սկզբնապատճառ պիտի համարուէր. Ֆրանսա կա՛մ ահռելի պարտութիւն մը կրելու և կամ անլուսելի դիկտատորութեան մը ենթարկուելու հարկին մէջ պիտի գտնուէր. Ֆրանսա հիմա կը տեսնէ զայս, և ուրախ պէտք է լինի որ Պ. Թիռառի նախարարութեան հաստատ ընթացքն այս պատահականութիւններէ ազատեց երկիրն. 1887 մայիս ամսոյ 28էն մինչեւ 31 Զօր. Պուլանժէ իւր իշխանութեան ներքեւ ունէր զՓարիզ և զՖրանսա. Իբրեւ պատերազմական Նախարար, թէեւ հրաժարեալ, բայց ցանուցանուէ իւր յաջորդին կը վարէր պատերազմական նախարարութեան գործերն, և այն միջոցին կարող էր մեծ վտանգ մը աչք առնելով մեծ բան շահիլ. բայց պատեհ առիթը ձեռքէ հանեց, բան մը որ կը ցուցնէ թէ իւր յանդգնութիւն հաւասար չէ իւր փառասիրութեան. Ի Փարիզ, Լիոնի կայարանին մէջ, ժպտեցաւ ամբոխին որ կը ծափահարէր զինք. բայց երբ մարդ մը պոռաց «Ելիզէ երթա՛նք, Ելիզէ՛», Պուլանժէ շոգեկառքին մէջ նետեց ինքզինք, և այսպէս միանգամ ընդ միշտ կրնակը դարձուց այն գերազանց կացութեան որուն համնիլ կը բաղձար, և զոր սակայն յարձակմամբ առնուլ չէր յանդգներ. Այդ կացութեան համնիլ այժմ իւր կարողութենէ վեր է. Ասկէ ետքն ինքզինք կրնայ խայտառակել և կործանել. Եւ զայս գործողութիւն ըստ ամենայն հաւանականութեան ի գլուխ պիտի հանէ.»

Պ. տը Պլովից այս հեռագիրը ղրկելէն ի վեր, Պուլանժէական խնդիրը նոր երեւոյթներ ստացաւ. Իւր Մասնախումբ, Երեսփ. Ժողովոյ քուէարկութենէն յետոյ, հրաժարեցաւ, և հրաւիրեց ընտրողներն որ ետ կենան քուէ տալէ Պուլանժէի. Բայց երեկի հեռագիրն աւելի եւս զարմանալի լուր մը բերաւ. Միակ գաւառի մը մէջ Զօր. Պուլանժէ 45,000 քուէ ստացած է. Ըսել է թէ, հակառակ Մասնախմբին պաշտօնական յետս կոչման, հակառակ Երեսփ. Ժողովոյ պարսաւական քուէին և հակառակ Կառավարութեան ձեռք առած միջոցներուն, Զօր. Պուլանժէ իւր ետեւ ժողովրդային հոսանք մ'ունի. Իրաւ, Մարսիլիոյ գաւառն 1,000 քուէ միայն կուտայ Պուլանժէ զօրավարին, բայց այն ալ 40,000 քուէով բացարձակ ընկերվարական-յեղափոխական մը Երեսփոխան կ'ընտրէ, զՊ. Ֆէլիքս Բիա. Ֆրանսայի երրորդ քաղաքն է Մարսիլիա, և Ընկերվարակա՛ն մը կը կոչուի ներկայացուցիչ լինել այնպիսի կեդրոնի մը. Ո՞չ ապաքէն այս ընտրական իրողութիւնք շատ ծանրակշիռ են. Ո՞չ ապաքէն իրաւացի են այն երկիւղներ որք կ'արտայայտուին Ֆրանսայի առաջիկայ ընդհանուր ընտրութեանց վրայ, յորս անակնկալ փորձանք մը,—ժողովրդային զգացմանց յանկարծակի յեղաշրջում մը,—կրնայ վերջ մը տալ Հանրապետութեան.

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑՔ Յ'ԱՐԵՒԵԼՍ

Թան լրագրոյն մարտ 19ի թուոյն մէջ կը կարդանք.

«Արեւելից ֆրանսական դպրոցներու գործին ինպաստ գրական երեկոյթ մը տեղի ունեցաւ երէկ իրիկուն Լիւքսեմպուրկի ակմբին մէջ, Նախագահութեամբն Պ. Ժիւլ Սիմոնի. Ներկայ էին Պ. Ժիւրիէն տը լա Կրավիէռ, Նախագահ, և դեր-Նախագահք Պ. Վալլոն, Ծերակոյտի անդամ, և Պ. Վոկիւէ մարքիզ, Պ. Բօլ Տէշանէլ, Երեսփոխան, և անդամք կեդրոնական մասնախմբին.

«Պ. Ժիւլ Սիմոն փայլուն բանախօսութեամբ մը բանալով նիստը, ցոյց տուաւ թէ Արեւելից մէջ ո՛րպիսի կարեւոր դեր կը կատարէ ֆրանսացի կղերը. Պ. Ժ. Սիմոն նախ պնդեց, հակառակ ընդհանրապէս ընդունուած գաղափարին, թէ Ֆրանսացիք իրենց դրացեաց չափ լաւ գաղթականներ են հեռաւոր երկրաց մէջ, քանի որ աշխարհի ամեն կողմը ցրուեալ կը գտնուին. «Գաղթականութիւններ կորուսինք արդարեւ. բայց ո՛չ թէ օտար երկրաց մէջ, այլ Փարիզի մէջ կը կորուսանենք մեր երկրակալութիւնները. Մեր քաղաքական յանցանքներովն է որ կը վտանգենք մեր գաղթականութիւնները. Ահա՛ Քանատա, երկիր մը որ ֆրանսացի կը մնայ մեր աղէտներուն և մեր սխալներուն հակառակ, և որ եւս քան զեւս Ֆրանսայի կը յարի գաղափարաց շնորհիւ, առանց Ֆրանսայի միջամտութեան.»

«Պ. Ժ. Սիմոն յարեց թէ «մեզ համար գաղթականութիւններ պատրաստողը ո՛չ թէ մեր զինուորներն են, այլ մեր միսիոնարները.» Գովեց ֆրանսացի մայրապետներն, «որք կ'ընտրեն այն երկիրներ ուր աւելի տառապանք կ'ըսպասեն իրենց, և ուր աւելի թշուառութիւնք կան մխիթարութեան կարօտ». Ակնարկելով յԱֆրիկէ Լավիժըրի կարդինալին կատարած գործը, Պ. Ժ. Սիմոն ըսաւ. «Ո՛չ Տիւբէռէ ծովակալն, ո՛չ ալ Պիւժօ մարէշալն, այլ Եպիսկոպոսն է որ պիտի տայ մեզ զԱֆրիկէ. Զաստուած մտցուցէք այս հոգւոց մէջ, և ապա պիտի մտցնէք հոն քաղաքակրթութիւն և հայրենիք.» Միահամուռ ծափահարութեամբք ընդունուեցաւ այս բանախօսութիւն. Իտալացի Միսիոնար մը ապա բացատրեց սա գաղափար թէ Ֆրանսա և Ռուսիա միաբանութեամբ կրնան պաշտպանել քրիստոնէութիւնն, և Պ. Ժորժ Բրիս շահագրգիռ բանախօսութիւն մ'ըրաւ «Արեւելից մէջ ֆրանսական դպրոցներու և ֆրանսական ազդեցութեան վրայ».

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊ

Ֆերտինանտ Իշխանի անկման հաւանականութիւնը մտաց և գործոց վրայ խորին տպաւորութիւն ըրած է թէ՛ ի Պուլկարիա և թէ յԱրեւ. Ռումելի. Շատ մը սպայք որք քաղաքներու և գիւղերու մէջ կալուածներ ունին, կը վաճառեն զանոնք, և Նախարարք Ազգային Դրամատան մէջ իրենց ունեցած դրամներն ետ կ'առնուն. Նախարարական կուսակցութեան մէջ վհատութեան և կազմալուծութեան նշաններ կ'երեւին. Ֆերտինանտ Իշխանին սիրելի և պուլկար բանակին մէջ նշանաւոր Բոբով հազարապետին Պ. Ստամպուլովի և Մութքուրով գնդապետի հրամանաւ ձերբակալումն, որ տեղի ունեցաւ Իշխանին կամաց հակառակ, գէշ նշան մը կը համարուի. Գործը գրեթէ գայթակղական հանգամանք մը առաւ. վասն զի Ֆերտինանտ Իշխան գնաց Բոբով հազարապետին մօտ, որ իւր տան մէջ բանտարկեալ է, որպէս թէ մխիթարելու համար զնա, և Իշխանին մայրն ալ, Քլեմանդին Իշխանուհին, այցելութիւն տուաւ հազարապետին կնոջ. Արդարադատանաց պետ Պ. Ռատոսլաւով կը ջանայ պահպանողական և ռուսասէր Պ. Քարավէլովի հետ դաշնակցիլ Պ. Ստամպուլովի կուսակցութեան դէմ. Պ. Ռատոսլաւովի լրագիրը կը գրէ թէ անցեալ տարի Սոֆիայի բանտերուն մէջ պահուած քաղաքական մարդոց գանակոծումն և խոշտանգումը Պ. Ստամպուլովի հրամանաւ տեղի ունեցած են. Առ այս Պ. Ստամպուլովի լրագիրը կը պատասխանէ թէ այդ եպերելի խստութեանց հեղինակը ժամանակին Նախարարապետ Պ. Ռատոսլաւով է, որ գործած էր Խնամակալ Պ. Ստամպուլովի հրամանաց հակառակ. Փոխանակ Ռուսիոյ դէմ միանալու, Պուլկարաց ազգային կուսակցութեան տագնապալի ժամանակի մը մէջ այսպիսի երկպառակումը շատ աղետալի հետեւանք կրնայ ունենալ.

Թայմզ կ'իմանայ թէ Թէհրանի անգլիական նոր դեսպան Սըր Հէնրի Տ. Ուոլֆ պաշտօն ունի խորհուրդ տալ պարսիկ Կառավարութեան որ երկաթուղիներ շինէ իւր երկրի մէջ, եւ Անգլիոյ գործակցութենէն մեծապէս օգուտ քաղէ Պարսկաստանի տնտեսական զարգացման համար, այսու չէզոքացնելու համար ռուսական ազդեցութիւնն, որ ազատ ասպարէզ գտած թուի լինել.

—Հանգուցեալ Լորտ Լայնս երեք միլիոն Ֆր. ի հարստութիւն թողեր է. Իւր հօր՝ ծովակալ Լայնսի՝ սուրն և Վիքդորիա Թագուհւոյն, Վեհ. Սուլթանին և Յունաստանի Թագաւորին կողմէ յիշեալ ծովակալին տրուած նուէրները կտակեր է Նորֆոլքի Դքսին.

—Վատիկան ապահով է եղեր թէ Ռուսիոյ հետ կրօնային նոր դաշնագիր մը (Քօնքօրտա) պիտի կրնայ կնքել Զատիկէն առաջ.

—Կալիչիոյ մէջ բազմաթիւ գիւղեր ողողեցան, և հազարաւոր բնակարաններ և մեծ քանակութեամբ արջառաց հօտեր ջուրց ներքեւ մնացին.

—Աւստրիոյ Կրաձ քաղաքին ուսանողաց երեք ընկերութիւնք, Ստիրիա, Ֆրանքոնիա և Թէօթոնիա անուն, որք պաշտօնապէս ներկայացուցիչ ղրկած էին Վիլհէլմ Կայսեր յուղարկաւորութեան ի Պերլին, լուծուեցան Ստիրիոյ աւստրիական կուսակալութեան հրամանաւ. Վիէննայի Կառավարութիւնը տհաճութեամբ կը տեսնէ իւր գերմանազգի հպատակներուն Գերմանիոյ ժողովրդեան հետ ազգային համերաշխութեան արտայայտութիւնները.

—Հունգարիոյ քաղաքաց ոմանց մէջ, Բէշդա, Արատ, եայլն, մարտ 15ին տօնեցաւ 1848ի մաճառական յեղափոխութեան տարեդարձը. Գումարումներ եղան, ճառեր արտասանեցան. Ի Բէշդա Համալսարանի դասախօսներ և շատ մը ուսանողք մասնակցեցան այս ցոյցերու. 1848ի մաճառական յեղափոխութիւնն Աւստրիոյ դէմ ուղղեալ էր. Բայց հիմակ ա՛նչափ ազատ է Հունգարիա և Աւս-

---

—)(53)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՖՈՐԹԻՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԿՕԲԷ

ՍԻՐԱՅԻՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Այդ դատավճռին մէջ, տասնին ինը գործերն այսպէս կ'ընթանան եւ Լիւսիէնի մաքէն չէր անցներ թէ կրնար բացառութեան մը հանդիպած լինիլ. Միայն թէ, հարկ էր փութալ, վասն զի իրեն դէմ ունէր անակնկալն որ արդէն մեծ դեր մը խաղացած էր իւր կենաց մէջ եւ դիպուած մը բաւական էր իւր բոլոր խորհուրդներն ի դերեւ հանելու համար.

Լիւսիէն բաժնուած էր Բօլ Հօրեղբօրմէն, առանց նորա հետ ժամադրութիւն մը որոշելու. Հետեւաբար կատարելապէս ազատ էր իւր շահուց նպաստաւոր եղանակաւ գործածել ժամանակն եւ փոյթ չէր ընել գիտնալ ճշդիւ թէ ընտանեկան ո՛րպիսի կապերով իրեն կապուած էր Նուազէ.

Ուրիշ մը, իւր տեղ, բուռն անձկութեան մը պիտի մատնուէր այդ գաղտնիքը պարզելու համար. Լիւսիէն, ինքն, յստակ կերպիւ կը նշմարէր յարձակման բուն կէտ նպատակին.

«Հո՛ն է Թուլոն» ըսաւ ժամանակաւ Պոնաբարդ, տակաւին պարզ հարիւրապետ, ցոյց տալով Փօքր-Ճիպրալդարի ամրոցը զոր Գոնվանսիօնի անհանճար զօրավարք չէին խորհեր քաղաքէն առաջ առնուլ, եւ այս բան ելակէտն եղաւ իւր զինուորական բաղդաւորութեան.

Գալիֆօռնիայի բաղդախնդրին համար՝ նախ եւ առաջ Սիմոնէի սիրտն էր զոր հարկ էր գրաւել յարձակմամբ, վասն զի մօրը սիրտը շահած էր արդէն եւ Հօրեղբայրն եւս պիտի համակերպէր, երբ անձնատուր լինէր իւր եղբօրդուստրն.

Իւր յատակագիծն ամեն մանրամասնութեամբք որոշելէ յետոյ, Լիւսիէն օր չի կորսնցուց պատերազմը մղելու համար. Եւ ոչինչ խնայեց որպէս զի, առաջին ճակատամարտէն, վճռական յաղթանակ մը շահի.

Այսպէս, ըմբռնելով թէ հարկ էր այնպիսի երեւոյթ մը տալ իրենց հանդիպման որ կանխամտածուած չհամարուէր այն, դէպ ի Մօնսօ դարաստանն յառաջացաւ հետիոտն, գաւազան մը ի ձեռին եւ սիկառ ի բերան, նման բարեբաստիկ մարդու մը որ դատարկաշրջութեամբ կ'սպասէ ընթրեաց ժամուն.

Այսուհանդերձ չմոռցաւ իւր արդուզարդը խնամել, եւ որովհետեւ քանի մ'օր միջոց ունեցած էր հանդերձներ պատրաստելու համար, յոյժ վայելուչ եւ մաքուր կերպով հագուեցաւ.

Իւր բնածին ազնուականութեան շնորհիւ համակրելի երեւոյթ մ'ունէր և այն երիտասարդներէն էր նա որք աննշմարելի չեն անցնիր բնաւ բազմութեան մը մէջ.

Կրանտ Օդէլէն ի Մադլէն եւ Մալզէրպ պուլվարին վրայ, ուստից անցաւ, դէպ ի դարաստանն երթալու համար, մէկէ աւելի կանայք ակնարկ մը ուղղեցին այդ կայտառ երիտասարդին.

Ամենուն ալ հաճոյ կ'երեւէր նա. բարձր դասու կանանց՝ իւր ազնուապետական բարեձեւութեամբ, կիսաշխարհի կանանց՝ վասն զի մեծափարթամ կենցաղասէրի մը երեւոյթն ունէր, եւ գործաւոր աղջկանց՝ վասն զի խրոխտ կերպարան մ'ունէր.

Եւ այդ օրն ամենուն սքանչացումն ալ ի դերեւ կ'ելնէր, վասն զի Լիւսիէն եւ ո՛չ իսկ կը նկատէր զանոնք. Նա ճանբայ ելած լինելով հազուագիւտ երէ մը որսալու համար, ուրիշ երէներու զհետ պնդելու տրամադիր չէր բնաւ.

Դարաստանին մերձենալու պահուն, մտածեց թէ ո՛ր կողմէն ներս պիտի մտնէր. Տիկին Նուազէ ճշդած չէր այն վայրն ուր սովորաբար կը նստէր իւր աղջկան հետ, եւ պարտէզը բաւական ընդարձակ լինելով անկարելի չէր որ շրջող մը մէջէն անցնի առանց հանդիպելու իւր փնտռած անձին. Սակայն Լիւսիէն որոշած էր ամեն կողմ ման գալ, մինչեւ որ գտնէր երկու կիներն, եւ պարզմտութեամբ ներս մտաւ այդ վանդակէն որ Մալզէրպ պուլվարին վրայ կը բացուի.

Անդ կ'սկսի կոր ծառուղի մը, կերպ կերպ նստարաններով զարդարուած և պաշարուած բազմաթիւ մանուկներով, այնպէս որ արգիլեալ է կառաց սրարշաւ ընթանալ այնտեղ.

Սքանչելի օդ մը կար եւ միջօրէի սաստիկ ջերմութիւնն անցած լինելով, խուռն բազմութիւն լցուած էր դարաստանին մէջ.

Ձրի նստարաններուն վրայ դիզուած էին աղախիններ, ստնտուներ եւ զինուորականք. Գեղջուկ ընտանիքներ շրջանակ կազմած էին բոլորաձեւ շարուած աթոռներու շուրջը. Մի քանի սիրահարք առանձնացած էին մենաւոր ուղիներու վրայ. Եւ գարնային արդուզարդք՝ ծաղկանոցի եզերաց նման շարք մը կը կազմէին դալար մարգագետնոց շուրջն, յորս քաղաքապետական ոռոգմունք ծիրանի գօտւոյ մանրանկարի մը նման կը փայլէին.

Լիւսիէն մտածեց թէ Տիկին եւ Օր. Նուազէ նախընտրած լինելու էին անբազմամարդ ճեմելիներն, ուստի դէպ ի աջ դարձաւ խուզարկելու համար աւազանին եզերքը, զոր կը շրջապատեն արհեստական աւերակք սիւներու շարքի մը, միակ մնացորդ վաղեմի դարաստանին որ ժամանակին ճաշակաւ պատրաստուած էր Յեղափոխութենէն առաջ որ գրաւեց զայն Օռլէանեան արքայական Տան միւս ստացուածոց հետ.

Քանի մը հեզ արարածներ միայն նշմարեց, որք յոյժ չքաւոր կերպիւ հագուած լինելով, չէին համարձակեր վայելչազգեստ ճեմողաց հետ խառնուիլ. ուստի փութաց մեծ ծառուղին վերադառնալ, ուստից անցաւ երթալ շրջելու համար պարտիզին միւս մասն որ Քիւռսէլ թաղին եւ Ռօմայըան փողոցին կողմը կը տարածուի.

Այն տեղ մենաւոր եւ մանուածապատ ուղիներ կան ուր կը դիմեն դալարեաց եւ ստուերաց սիրող խաղաղակեաց անձինք. Լիւսիէն բնազդումն մ'ունէր թէ մայրն ու աղջիկը պիտի գտնէր անկիւն մը առանձնացած, եւ պահ մը սաստ անդ թափառելէ յետոյ, կարծեց նշմարել զանոնք, իրմէ քանի քայլ հեռաւորութեամբ, մագնոլենւոյ մը ստորոտը.

Ապահով չէր թէ անոնք էին, վասն զի կրնակնին իրեն դարձուցած էին, սակայն մայրը ճանչցաւ հոյակապ գլխարկէ մը որ գոգցես յատկապէս պատրաստած էր վիպասէր այրւոյ մը գլուխը պճնելու համար.

Մեղմիկ անոնց պիտի մօտենար եւ կը պատրաստէր արդէն այն շարժումը զոր պիտի ունենար իւր զարմանքն եւ ուրախութիւնն արտայայտելու համար, երբ կողմնակի ծառուղիէ մը կին մը դուրս ելաւ որ այնքան շուտ կը քալէր որ գրեթէ իրեն բաղխեցաւ.

—Ա՛հ, գոչեց իւր դէմ կանգնելով, այնպէս որ իւր անցքը կ'արգելուր, գիտէի որ վերջապէս պիտի գտնեմ զքեզ. Այժմ գտայ և ինձ մօտիկ պիտի ընես.

Այդ կինը Զօէ Բօլինեն էր.

Լիւսիէն, բարկութենէն դժգունած, ուժգնապէս մղեց զայն.

—Քեզ մօտիկ ընելու ժամանակ չունիմ եւ ոչինչ ըսելիք ունիմ քեզ, ըսաւ.

—Բայց ես քեզ խօսելիք ունիմ. Երէկ թոյլ տուի որ մեկնիս վասն զի չէի ուզեր այդ պարոնին առջեւ երեսիդ տալ վարմունքդ. Այս անգամ առանձին ենք եւ ձեռքէս չես ազատիր. Մի՛ փորձեր փախչիլ.

Լիւսիէն մեծ փափագ կ'զգար իւր նախկին տարփուհւոյն վիզն ոլորելու, բայց չպիտի կարենար անոր ձեռքէն ազատիլ առանց աղմուկ յարուցանելու եւ այդ պարագային մէջ՝ տարակոյս չունէր որ Տիկին Նուազէ եւ իւր դուստրը պիտի լսէին աղմուկն, ուստի խոհեմութիւն համարեց քաղցր ընթացք մը բռնել, եւ մանաւանդ հեռանալ այն ծառէն որուն ներքեւ կը գտնուէին երկու կանայք.

—Ի՞նչ պատճառաւ այն կողմը կը դիտես շարունակ, հարցուց յանկարծ Զօէ որ նշմարած էր զանոնք.

—Այն պատճառաւ որ չեմ ուզեր ծաղու ծանակ լինիլ, պատասխանեց Լիւսիէն քայլերն ուղղելով դէպ ի մեծ ծառուղին. Խօսէ՛, եթէ կ'ուզես, բայց աւելի ցած խօսէ.

Զօէ բոլորովին յուսահատած չէր դեռ իւր անհաւատարիմ տարփածուն ի կարգ բերելու համար. Իրեն համար կարեւորութիւն չունէր որ տեսակցութիւնը քիչ մը հեռուն կատարուի. Ուստի Լիւսիէնին հետեւեցաւ առանց ետին դառնալու, դիտելու համար այն անձինքն որոց ներկայութիւնը կը խանգարէր զայն.

Մի քանի քայլ յառաջացան քով քովի, առանց բառ մ'արտասանելու. Ապա, կանգ առնելով յանկարծ դալարեաց թուփի մը մօտ, որ կը ծածկէր զիրենք.

—Վերջացունե՛նք, ըսաւ Լիւսիէն. Երէկ յայտարարեցի քեզ թէ մեր միջեւ ամեն յարաբերութիւն խզուած է այլ եւս. Նոյնը կը կրկնեմ այժմ եւ կը հրաւիրեմ զքեզ որ հանգիստս չխռովես. Ինչո՞ւ կը հալածես զիս. Մի՞թէ ստակ կ'ուզես.

—Քու ստակիդ պէտք չունիմ. Զքե՛զ կ'ուզեմ.

(Շարունակելի)

տրեոյ հետ ա՛նչափ սերտիւ միացած է, որ 1848ի դէպքերն իբրեւ լոկ պատմական յիշատակ կը նկատուին։ — Այդ դէպքերու մէջ երեւելի դեր մը կատարող ազգային դիւցազն Լուի Քոշութ, այժմ 87 տարեկան, մահամերձ վիճակի մէջ է յԻտալիա։

—Պապն, առ Վիլհէլմ կայսր տածած մեծ բարեկամութեան հակառակ, Նորա բողոքականութեան պատճառաւ հոգեւոր պաշտօն կատարել չտուաւ։ Սպանիոյ կաթոլիկ լրագիրք կը հարուածեն Պ. Սակաստայի ազատական Նախարարութիւնը՝ պաշտօնապէս ներկայ գտնուելուն համար Բողոքականաց ժողովարանին մէջ ի յիշատակ Վիլհէլմ կայսեր մատուցեալ հոգեւոր պաշտաման։ Ազատական լրագիրք ընդհակառակն պատուաբեր կը նկատեն Նախարարութեան ընթացքն, իբրեւ պերճ ապացոյց մը կրօնային ներողամտութեան։

—Անգլիոյ և Ամերիկայի մէջ քանի մը օրեր գարնանային օդ մը իւր ժպտուն դէմքը ցուցնելէն յետոյ, ձմեռն աւելի քան երբեք սաստկութեամբ վերսկսաւ, և շատ ծանր վնասներ պատճառեց։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը գիր մը ուղղելով Տրապիզոնի կուսակալ Վսեմ. Սուրուրի փաշային, շնորհաւորեց Ն. Վսեմութեան վեզիրութեան աստիճանի բարձրացումն։

Ազգ. Երեսփոխան Ստեփան էֆէնտի Փափազեան երկուշաբթի գիշերուընէ ի վեր ցաւալի հիւանդութեան մը ենթակայ եղած է։ Փափազեան էֆէնտիի հիւանդութիւնն է կաթուած որ անդամալուծած է մարմնոյն աջ կողմը։ Խօսելու և ճանչնալու կարողութիւններն եւս կորուսած կ'երեւի։ Զինքը դարմանող բժիշկներն են Ստեփան փաշա Ասլանեան, Տր. Միւհլիք և Տր. Ստեփան էֆէնտի Միսքճեան։

Օքսֆորտ հրատարակեալ Cowley S. John Magazine անուն կրօնական հանդէսն իւր մարտ ամսոյ թուով հրատարակած է Արեւելքի յունուար 7 և 9 թիւերուն մէջ ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻ խորագրով երեւցած երկու յօդուածներուն անգլիերէն ընտիր թարգմանութիւնն, և նոյն յօդուածոց երրորդին ալ թարգմանութիւնն իւր առաջիկայ թուով պիտի հրատարակէ եղեր։

Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ ժապաւինեալ տումար մը յանձնուելով, արտօնութիւն տրուած էր մայրաքաղաքիս մէջ հանգանակութիւն կատարել ի նպաստ նորոգութեան Սոֆիայի Հայոց եկեղեցւոյն։ Արդ նոյն հանգանակութիւն կատարուած լինելով, Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ նուիրատուաց ցուցակը մեզ կը հաղորդուի ի հրատարակութիւն։

Տեարք, Տիկնայք և Օրիորդք՝

Բարեսէր ոմն ղրուշ 10, Լեւոն Փափազեան 40, Պետրոս Պէրպէրեան 20, Վիրժինի Զարմիկեան 50, Ոմն 20, Ոմն 10, Ոմն 10, Տիգրան Եաղըճեան 20, Մաննիկ Եաղըճեան 20, Շիրին Շիրինեան 20, Տիրուհի Մ. Յախորեան 108, ոմն 10, Տիրուհի Տ. Տատեան 40, Ոմն 20, Ոմն Յոյն մը 20, Ազաւնի Կ. Քիւրքճիխանեան 20, Իսկուհի Ազուխեան 10, Բարեպաշտ ոմն 20, Յ. Նորատունկեան 50, Մաքրուհի Նորատունկեան 50, Խաչիկ Ս. Գափամաճեան 60, Մարիամ Սարգսեան 10, Գալինիկ Կիւմիւշեան 5, Ոմն 5, Սրբուհի Սըրմաեան 10, Մարիամ Տիլիֆեան 20, Ոմն 10, Քրիստինէ Թաշճեան 10, Շուշիկ Ոսկերիչեան 20, Քրիստինէ Թիրեաքեան 20, Մարիամ Եաղուպ 10, Զիլգա 10, Յովսէփ Վ. Այվազեան 40, Մ. Ա. Ունճեան եղբարք 108, Փ. Գափամաճեան 20, Ակիլինէ Մանուէլեան 20, Գ. Իւթիւճեան 10, Գէորգ Փափազեան 10, Դոմնի Գափամաճեան 20, Ոմն 20, Յակոբ Գափամաճեան 40, Ոմն 20, Ոմն 10, Վասիլաքի Լէֆքի 20, Իսկուհի Փափազեան 20, Ոմն 27, Ոմն 5, Ոմն 5, Ոմն 20, Ոմն 10 Վ. Ազնաւուրեան 80 Ոմն յոյն մը 5, Ս. Զալուզճեան 40, Տօք. Տ. Գափամաճեան 20, Ա. Քույումճեան 20, Ոմն 10, ընդհանուր գումար ղրուշ 1338։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏՈՒՆԸ

Յանձնաժողովս պատիւ ունի հրապարակաւ շնորհակալիք յայտնել այն բարեսէր անձին որ բարեհաճեցաւ Սկիւտարու Ազգային գերեզմանատան շրջափակման փանդակաց համար նուիրել 2500 քաշ երկաթ, նոյնպէս առ. Վսեմ. Յովհաննէս էֆէնտի Ազնաւուրեան որ 2500 քաշ երկաթ նուիրեց։

Արդ՝ փանդակաց ամբողջացումը տակաւին կը կարօտի 5000 քաշ երկաթի, որոյ համար մի քանի բարեպաշտ անձինք յանձնառու եղած են նուիրելու։ Յուսալից ենք որ քիչ ժամանակէն փանդակաց շինութիւնն եւս աւարտելով գերեզմանատունն իւր վայելուչ դիրք կը վերածուի ի պարծանս հայ ազգին։

Ի դիմաց Ազգ. գերեզմ. որմոց
շինութեան Յանձնաժողովոյ
ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ ԳԱԶԱԶԵԱՆ

11 Մարտ 1888
Սկիւտար

ՀՐԱՒԷՐ ԱՌ ԱՆԴԱՄՈՒՀԻՍ
Ազգ. Հայուհեաց Ընկերութեան

Ազգ. Հայ. Ընկերութեան հիմնադիր ժողովն նիստ պիտի գումարի յառաջիկայ շաբաթ, մարտ 19, ի Բէրա, Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ Խորհրդարանն։

Ատեանը պիտի բացուի ի ժամ 7։

Կը հրաւիրուին Անդամուհի Երեսփոխանուհիք իրենց ներկայութեամբ պատուել սոյն նիստն և կատարել այնու իրենց անդամակցական պարտականութիւնը։

Ի դիմաց Հիմն. Ժողովոյ
Ատենադպիր   Առժ. Ատենապետ
Մ. ՄԻՒՀԷՆՏԻՍԵԱՆ   Ե. ՆՇՎՐՈՒՋ

Օրակարգ

1. Ընթերցում եւ վաւերացում Նախորդ նստի ատենագրութեանց։
2. Ընթերցում դիւանական թղթակցութեանց։
3. Եռամսեայ Համարատուութիւն Տնօրէն Ժողովոյ։
4. Ընտրութիւն Ատենապետի Հիմնադիր Ժողովոյ։
5. Առաջարկութիւնք ընկերուհեաց։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Այտընի նահանգին կուսակալ անուանեցաւ Վճռաբեկ ատեանի Առաջին ընդհանուր դատախազ Րիզա պէյ, որում այս առթիւ վեզիրութեան աստիճան տրուեցաւ։

Վսեմ. Րիզա փաշա, ինչպէս յայտնի է, այս միջոցիս Պէրութ կը գտնուի յատուկ պաշտօնով։

ԱՍԻԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Յայտնի է թէ Ասիոյ երկաթուղեաց շինութեան մենաշնորհը Պէրիկ Նէճիպ փաշայի յանձնուած է։ Արդ Նէճիպ փաշայի կողմէ Վեհ. Սուլթանին մատուցուած ծրագրոյ մը համաձայն՝ երկաթուղւոյ գիծը պիտի սկսի Մուտանիայէ, և Պրուսայէ, Ինէկէօլէ, Աֆիոնգարահիսարէ ու Գոնիայի Էրէյլիէ անցնելով՝ Ատանա և անտի մինչեւ Իսկէնտէրունի ծովածոցին մէջ գտնուած Եումուրթալըգ կոչուած տեղը պիտի երկարի։

Այս գիծ երկու ճիւղ պիտի ունենայ, առաջինն Իսկէնտէրունի Ճիհուն գետի երկայնութեամբ ու Մարաշի մօտէն Այնթապ և անտի մինչեւ Հալէպ. իսկ երկրորդը Գոնիայի Էրէյլիէն սկսելով Նիկտէ, Կեսարիա և անտի մինչեւ Սեբաստիա։

* * *

Քասապայի երկաթուղեաց տնօրէն Պ. Վադսոն առջի օրը Նաֆիէի պաշտօնատունը գնաց ընկերակցութեամբ Օսմ. Պանքայի ընդհ. տնօրէն Պ. Ֆօսթէրի որ ներկայացուց զնա Հանրօգուտ շինութեանց Նախարար Զիհնի փաշային։ Կ'ըսուի թէ Իզմիր Քասապայի երկաթուղեաց երկու տնօրէնք Պ. Պ. Վադսոն և Քամպ մայրաքաղաքս եկած են խնդրելու համար կայս. կառավարութենէն որ յիշեալ երկաթուղւոյ գծին երկարաձգման արտօնութիւն տայ։ Պ. Վադսոն միանգամայն ձեռնարկներ պիտի ընէ Թուրքիոյ մէջ ցարդ գտնուած և յառաջիկային մէջ երեւան ելնելիք ոսկեբերակի հանքաց շահագործումն ստանալու համար։

* * *

Ըստ Ստանտըրտի, անգլիացի դրամատիրաց ընկերութիւն մը մենաշնորհ խնդրած է երկաթուղւոյ գիծ մը հաստատելու համար Իսկէնտէրունէն սկսեալ և Մարաշի ու Այնթապի ճամբով մինչեւ Հալէպ։

ՔԵԱՄԻԼ ՊԷՅ

Ոստիկանութեան Նախարար Վսեմ. Քեամիլ պէյի հիւանդութիւնը բաւական բարւոքած է։ Այսու հանդերձ բժիշկք արգիլեր են նմա ո՛ր և է մտաւորական աշխատութիւն։ Վեհ. Սուլթանը տեղեկանալով որ Քեամիլ պէյ կատարեալ հանգստեան պէտք ունի, արտօնած է զնա որ Կ. Պոլսոյ շրջակայ գիւղերէն մին երթայ օդափոխութեան համար և ամբողջ ամառն անդ անցունէ։ Հետեւաբար Քեամիլ պէյ պիտի երթայ իւր բնակութիւնն հաստատել ի Պէյքօզ, իւր եղբօր՝ Սաադէ պէյի քէօշկին մէջ։ Ի բացակայութեան Քեամիլ պէյի, Ոստիկանութեան Նախարարի պաշտօնը փոխանորդաբար պիտի վարէ Բերայի կառավարիչ Արիֆ պէյ։

ԿԱՅՍ. ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ

Վերջերս ելած կայսերական Իրատէ մը կը հրամայէր որ Խրիմու պատերազմէն յետոյ Թուրքիոյ այլ և այլ կողմերն հաստատեալ Թաթարք, Չէրքէզք և Ապազաք ներկայ 1304 տարիէն սկսեալ զինուորագրութեան ենթարկուին։ Այդ Իրատէին համաձայն, գաղթականք զինուորական ծառայութենէ ազատ պիտի կացուցուէին վեց տարի։ Սպարապետութիւնը՝ կայսերական սոյն հրամանը զօրաբանակաց հրամանատարներուն հաղորդելով, հրաւիրուած է որ փութով համակերպին այդմ Թաթարք, Չէրքէզք և Աբազաք ինչպէս նաեւ այն գաղթականք որք լրացուցած են վեցամեայ պայմանաժամն։ Գալով այն գաղթականաց որք վեց տարիէն նուազ ժամանակէ հետէ հաստատեալ են օսմ. երկրաց մէջ, այդպիսեաց բնակութեան հաստատման թուականը ճշդիւ պիտի արձանագրուի, որպէս զի ի լրանալ պայմանաժամուն ենթարկուին զինուորական ծառայութեան։

Գաւառներէն առնուած լուրեր կը յայտնեն թէ զինուորական իշխանութիւնք արդէն ձեռնարկած են այս հրամանաց գործադրման։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆԸ

Պ. Քիւլման երէկ Բարիզ ուղեւորեցաւ, և ի բացակայութեան նորա՝ Արեւելեան երկաթուղեաց ընկերութեան տնօրէնութիւնն յանձնուած է առ Պ. Կրօզոյձ։ Այս վերջինը քանիցս առժամապէս վարած է արդէն սոյն պաշտօնն և ամեն անգամ ընդհանուր գոհունակութեան արժանացած։

Պ. Քիւլման Բարիզ կոչուած է Պարոն տը Հիրշի կողմէ, որուն ներկայացուցիչն էր ի Կ. Պոլիս և մինչեւ ապրիլ 8/20ին պիտի վերադառնայ ընկերակցութեամբ Պարոնին իրաւարարաց՝ Պ. Պ. Ժագօպսի և Պրինէի որք այդ թուականին պիտի միանան Բ. Դրան իրաւարարաց՝ Վսեմ. Հասան Ֆէհմի փաշայի և Վահան էֆէնտիի հետ, ծանուցեալ խնդրոյն քննութեամբ զբաղելու համար։

ԶՕՐԱՎԱՐ ՔԻՒՏՐԻԱՖՕՖԻ

Այս օրերս Եգիպտոսէն մայրաքաղաքս հասած է զօրավար Քիւտրիաֆօֆը, որ ձմեռն անդ անցուցած էր իւր դստեր և փեսին հետ՝ Պ. Պարթաքովիք, որ Աւստրիոյ կայսեր թիկնապահներէն է։ Առաջին անգամը չէ որ յիշեալ զօրավարը Կ. Պոլիս կ'այցելէ. 1824ին եւս աստ կը գտնուէր իբր թիկնապահ Տօնոյօ ծովակալին։ Ներկայ գտնուած լինելով Նաւարէնի, Աքիլայի և Կրէտէի ճակատամարտներուն, յաջորդաբար ստացած է, ի վարձատրութիւն իւր քաջութեան, Նիշանը Իֆթիխարի պատուանշանը, Օբեայի ոսկի շքադրամը, փառաւոր թուր մը և Մէճիտիէ պատուանշան։ Այս բարձրաստիճան այցելուն մտադիր է իւր ընտանեաց հետ տասն-հինգ օրի չափ անցունել Վոսփորի եզերաց վրայ ուր ծնած է իւր զինուորական փայլուն ասպարէզը։

ՍՈՒԷԶԻ ՋՐԱՆՑՔ

Ֆրանսական դեսպան Մոնդէպէլլօ կոմսն անցեալ օր Բ. Դուռն երթալով Սուէզի ջրանցքի խնդրոյն առթիւ բերանացի զեկոյցներ ըրած էր Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին։

Ֆրանսական դեսպանի զեկոյցն երկու գլխաւոր կէտ կը պարունակէր. առաջին, թէ ընդունուած է Բ. Դրան առաջարկը միջազգային յանձնաժողովոյ Նախագահութիւնն օսմանեան պատուիրակին յանձնելու մասին։ Իսկ երկրորդով Մոնդէպէլլօ կոմսն ինչ ինչ դիտողութիւններ ըրած է Կարմիր ծովու օսմանեան եզերաց վրայ զինուոր զրկելու խնդրոյն վրայ։ Սակայն յայտնի է թէ, կ'ըսէ Թարիք, եթէ այս մասին գրաւոր զեկոյց մը լինի, ի մօտոյ Բ. Դուռը խնդրոյն այս մասն եւս պիտի կարգադրէ։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՎԵՐԱՏԵՍՉՈՒԹԻՒՆ

Մաքսային վերատեսչութեան 302 և 303 տարւոյ հասոյթներու հաշուեցոյցը կը պատրաստուի։ Սէրվէթ կ'իմանայ թէ 303 տարւոյ հասութից մէջ 50,000 ոսկւոյ չափ բաց մը տեսնուած է։

—Սիրքէճիի կայարանին մօտ մաքսատուն մը պիտի հաստատուի ուր պիտի քննուին Եւրոպայէն երկաթուղիով բերուած ապրանքներն։ Մաքսային վերատեսչութեան խորհրդական Պէրդրամ էֆէնտիի յանձնուած է ընտրել այդ մաքսատան համար հարկ եղած պաշտօնեաներն։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՌԷԺԻ

Րէժիի վերաբերեալ խնդրոյ համար Ներքին գործոց Վսեմ. Նախարարին Նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովը բացարձակապէս մերժեր է Րէժիի վարչութեան այն առաջարկը թէ ծխախոտի մշակութիւնն արգիլուի գաւառաց ոմանց մէջ։ Բաց աստի, յանձնաժողովն որոշեր է ջնջել այն եղանակն որով ծխախոտ վաճառելու համար արտօնագիր կը տրուի, ինչպէս նաև ծխախոտները մթերանոցներու մէջ պահելու անհրաժեշտ հարկըն։ Ասոր փոխարէն յանձնաժողովն որոշեր է որ Րէժիի վարչութիւնն որոշէ գաւառներէ առնուելիք ծխախոտներու քանակութիւնն և գինս գնելու ստիպուած լինի։ Աւելորդ ծխախոտներն ալ արձանագրուելով և կնքուելով մշակողաց մթերանոցներուն մէջ պահուին և եթէ ժամանակին կնքուած ծխախոտներէ պակաս մը տեսնուի պակսած ծխախոտներուն իւրաքանչիւր օխային քառասուն ղրշ. տուգանք առնուի տիրոջմէն։ Կ'ըսուի թէ այս որոշումն, որ մաքսանենգութեան առաջքն առնլու նպատակաւ տրուած է, գոհունակութիւն պատճառած է Րէժիի վարչութեան։

ԹՈՒՐՔԵՍԵՐՊԻԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Սերպիական կառավարութիւնն 1887 օգոստոս 22 թուական ծանուցագրով մը խնդրած էր օսմ. կառավարութենէն որ արտօնէ Թուրքեսերպիական երկաթուղեաց շահագործման բացումն առանց սպասելու պուլկարական գծին աւարտման և առանց համակերպելու չորից պատուիրակաց կողմէ կնքեալ դաշնագրոյն, որուն համեմատ յիշեալ գիծերը միենոյն ժամանակ պիտի բացուին։ Բ. Դուռն այս օրերս պատասխանելով Պելկրատի դահլճին՝ յայտնած է թէ ինք աւարտած է Թուրքեսերպիական երկաթուղեաց միացումը, թէ այդ գծերու շահագործումն արտօնած է կայս. Իրատէիւ և թէ ամեն միջոց ձեռք առնուած են Սկիւպ-Վըրանիայի երկաթուղւոյ յառաջիկայ բացման համար։

* * *

Բ. Դուռն հեռագրաւ ծանուցած է Այտընի նորընտիր կուսակալ Րիզա փաշային, որ Պէրութ կը գտնուի, անմիջապէս իւր նոր պաշտօնատեղին երթալ։

—Վեհ. Սուլթանը չորրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհեց առ Սիւլէյման էֆէնտի, գլխաւոր չէյխ Էլ-Վէճի (Կարմիր ծովու վրայ) որ վերջերս օսմ. զօրաց ձեռքն անցաւ։

—Բարիզեան Մօթէն լրագրոյն ի Թուրքիա մուտքն, որ արգիլուած էր մէկ ու կէս տարիէ ի վեր, արտօնուեցաւ։

—Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութիւնը պաշտօնապէս կը ծանուցանէ թէ որպէս զի բաղադէսի մշակութիւնը Թուրքիոյ մէջ ընդհանրանայ, կայս. հրամանաւ բաղադէսի հունձքն հինգ տարի ազատ պիտի մնայ տասանորդական տուրքէ սկսեալ եւմտական 1304 տարւոյ մարտի սկիզբէն։

— Տրապիզոնի կուսակալութեան կողմէ եղած զեկուցման մը վրայ թէ երաշտութեան պատճառաւ տեղւոյն Թիրէպոլի գաւառակին մէջ գտնուած արմտիք անբաւական են տեղական պիտոյից, բարձրագոյն հրամանաւ արգիլուեցաւ նոյն գաւառակէն արմտիք արտածել մինչեւ հնձոց ժամանակը։

—Բարձրագոյն հրամանաւ բոլոր կառավարական պաշտօնատունք պիտի գնեն այն հեղանիւթէն զոր Պ. Ժագ Շալօն մայրաքաղաքս բերած է հրդեհները մարելու համար։ Այս բարձրագոյն հրաման արդիւնք է այն յաջողութեան զոր Պ. Շալօն ձեռք բերած է այդ հեղանիւթով կատարած փորձերուն մէջ։

—Բերայի յոյն տիկնանց բարեգործական ընկերութիւնը երեք հարիւր վաթսուն կտոր ճերմակեղէն բաշխած է Գասըմ Փաշայի կարօտ հրկիզելոց առանց ազգի և կրօնի խտրութեան։

—Տեֆթէրխանէի վարչական ժողովոյ անդամ Հիւսնի էֆէնտի Սուրիա պիտի ուղեւորի քննելու համար տեղւոյն Տեֆթէրը Խագանիի վերաբերեալ գործերն։

Նոյն ժողովոյ անդամ Պէհճէտտին էֆէնտի եւս միենոյն պաշտօնով Սելանիկ պիտի ուղեւորի։

—Ֆրանսական դեսպանուհի Մոնթէպէլլօ կոմսուհին երէկ Վառնայի շոգենաւով Փարիզ ուղեւորեցաւ։ Մոնթէպէլլօ կոմսն իւր կնոջ ուղեկցելու համար մինչեւ Վառնա գնաց ուստից մայրաքաղաքս պիտի վերադառնայ։

—Պրուսայէն հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդեն.

«Յայտնի է թէ Պուրկազի ապստամբական շարժման մասնակից եղող պուլկարք այս տեղ զրկուեցան։ Այդ մարդիկ ազատ են, բայց պարտաւոր՝ օրն երկու անգամ իշխանութեանց ներկայանալու որպէս զի իրենց ներկայութիւնն հաստատուի։ Այս աքսորեալք չքաւոր վիճակի մէջ գտնուելով, իրենց Կ. Պոլսոյ հայրենակիցք հանգանակութեան ձեռնարկելով 60 ոսկի և քանի մը ձեռք հագուստ ժողոված են, զորս յատուկ պատուիրակ մը քաղաքս բերաւ անոնց բաշխելու համար։

—Իրաւագիտական վարժարանի շրջանաւարտներէն մէկ քանին Գերմանիա պիտի զրկուին իրենց ուսումը կատարելագործելու համար։

—Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան մէջ գերմանացի արժէտարաց պատուիրակ Պ. Կէչէր Եգիպտոսէն մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

—Երկուշաբթի առտու Սուրիայէն եկող շոգենաւով մայրաքաղաքս հասան տասնհինգ օրիորդներ որք զբօսական պտոյտ մը կ'ընեն խնամակալութեան մը առաջնորդութեամբ։ Այդ զբօսաշրջիկ օրիորդք այցելած են Եգիպտոս, Պաղեստին եւ Սուրիա։ Երէկ եւ առջի օրն եւս շրջեցան Պոլսոյ եւ Բերայի այլ եւ այլ կողմերն ու երեկոյին անգլիական պանդոկ վերադարձան ուր իջեւանած են։

—Կ. Պոլսոյ Քլիւպի տարեկան ընդհանուր ժողովը գումարեցաւ շաբթուս սկիզբն, ընդ. նախագահութեամբ Պ. Ֆօսթէրի, եւ վերջին շրջանի հաշուոց քննութենէն յետոյ, կանոնական ինչ ինչ բարեփոխմունք եղան եւ ի մէջ այլոց որոշուեցաւ Քլիւպի կեդրոնը փոխադրել Թրնկլըրեանց մեծ տան մէջ, հելլենական հիւպատոսարանին հանդէպ։ Ապա, ըստ օրինի հրաժարեալ 12 անդամոց տեղ հետեւեալք ընտրուեցան. Պ. Պ. Է. Տրֆօ, Մավրոքօրտատօ, Սըր Հ. Ֆաուէշէ, Ռոսօլատօ, Լըմուան, Սըր Ճ. Թոմսս, Հ. Թուպինի, Թրաուպ, Քասըրօ, Պէյսս, Պարտօ և Բիրս։

—Վիէննայի գիտական ակումբի անդամոց շատերն ապրիլ 16/28ին Աւստրիոյ մայրաքաղաքէն ճամբայ պիտի ելնեն ուղեւորութիւն մը ընելու համար յարեւելս։ Այդ պարոններ Դրիէսդէն մեկնելով պիտի այցելեն Յունաստան, Արշիպեղագոսի կղզիներն եւ Փոքր Ասիա, մինչեւ ի Զմիւռնիա։

—Շքոտրայի եղեռնագործ ատեանը մի քանի նիստեր զոհած է յիսուսեան կրօնաւոր Բասդօրէի սպանութեան դատին քննութեան։ Կը յիշուի թէ իտալական եւ աւստրիական հիւպատոսաց խնդրանօք, այս դատ անգամ մը յետաձգուած էր եւ դատարանին նախագահը փոխուած էր, կուսակցական ընթացք մը բռնած լինելու կասկածանօք։ Վերջին օրերս այդ դատ վերըսկսաւ, բայց վկայք ի սկզբան որոշ բան մը չեն յայտներ, ամբաստանելոց ծնողաց վրէժխնդրութենէն երկնչելով։ Մարտ 10/22ին, Նահանգին կուսակալ Թահիր փաշա անձամբ ներկայ գտնուեր է նիստին, աւելի հանդիսական երեւոյթ մը տալու համար։ Այս անգամ ամբաստանելոց ի նպաստ ներկայացող վկայք իրենց հակասական վկայութիւններով աւելի ծանրացուցեր են անոնց կացութիւնն, այնպէս որ նախագահն հրամայեր է ձերբակալել այդ սուտ վկայութիւն տուող անձինքը։ Դատաստանը կը շարունակուի։

—Սեբաստիոյ նահանգը զրկուած Համոնտ Աչիէթք երէկ մայրաքաղաքս բերուեցան ուստից Պէնկազի պիտի զրկուին։

ԱՊՏՈՒԼԼԱՀ ԵՂԲԱՐՑ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆԸ

Մի քանի օրէ ի վեր Բերայի Շիտակ ճամբուն անցորդք գեղեցիկ լուսանկարներու հաւաքածոյ մը կը նշմարեն Մեծ. Ապտուլլահ եղբարց Լուսանկարչատան դուռը։ Այդ նկարներ նմոյշ մ'են միայն ճոխ հաւաքածոյի մը զոր յիշեալ Տեարք պատրաստած են իրենց յատուկ ճարտարութեամբ եւ որք կը ներկայացունեն Կ. Պոլսոյ այլ և այլ գեղազուարճ տեսարանները, պատմական վայրերը, Վոսփորի երկու եզերաց գիւղերն եւն։ Ուշադիր դիտողն այդ նկարներու մէջ կը գտնէ փափկութիւն ճաշակի, նրբութիւն արուեստի և մանաւանդ յոյժ բնական նմանութիւն մը, այնպէս որ մանաւանդ Պոլսեցւոց համար մասնաւոր հրապոյր մը կը կրեն այդ ծանօթ վայրերու կենդանի յիշատակարանք։ Մեծ. Ապտուլլահ եղբարք այդ հաւաքածոյն պատրաստած են գլխաւորաբար ի պէտս զբօսաշրջիկներու, սակայն օտարազգիք և բնիկք հաւասար հետաքրքրութեամբ կը գնեն այդ լուսանկարներէն որք դիւրամատչելի գին մ'ունին և կը վաճառուին մեծ ու փոքր քանակութեամբ և հատով իսկ։ Այս առթիւ աւելորդ չէ նաև յիշեցունել թէ Ապտուլլահ եղբարց Լուսանկարչատան մէջ կարելի է գտնել ճոխ հաւաքածոյ մը բիւզանդական հնութեանց, պատմական յիշատակարաններու, երեւելի մզկիթներու, պալատանց և այլ ճարտարապետական հրաշակերտից լուսանկարներու։

ԹԱՏՐՈՆ ԽԱՍԳԻՒՂԻ

Վաղը գիշեր Խասգիւղի Թատրոնին մէջ Պ. Մնակեանի խումբը պիտի ներկայացնէ ՄՈՄԷ ԱՐՁԱՆ ՇԻՆՈՂՆ (L'Homme aux figures de cire), յոյժ հետաքրքրաշարժ և մեծահանդէս դրամ Պ. Քսավիէ տը Մոնթէփէնի, ինն արարուածով, երկու ժամանակի բաժանեալ։

Այս գիշեր Հրեայք նոյն Թատրոնին մէջ սպաներէն կը ներկայացնեն «Երկուորեակները», բարեգործական նպատակաւ։

Առաջիկայ շաբաթ գիշեր ներկայացում չկայ Խասգիւղի Թատրոնին մէջ, Կիւրակի գիշեր Պ. Մնակեանի խումբն հայերէն կը ներկայացնէ ՓԱՐԻԶԻ ԱՂՔԱՏՆԵՐՆ, ի նըպաստ Ընթերցասէր Ընկերութեան։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Օսմանեան Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ և Պոլսոյ գրասենեակք գոց պիտի մնան յառաջիկայ ուրբաթ 30 Մարտ և երկուշաբթի 2 Ապրիլ (Ն. Տ.) 1888։

ԱԶԴ
ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Կայսերական կառավարութեան որոշմամբ և օսմ. Հանր. Պարտուց վարչութեան համաձայնութեամբ, կը ծանուցուի այն անձանց որք Օսմ. Հանրային Պարտուց արժէթղթեր ունին՝ 1881 դեկտեմբեր 8/20ի կայսերական հրովարտակին մէջ որոշուած, ի բաց առեալ Րումէլիի երկաթուղեաց արժէթուղթերը, թէ այն արժէթուղթք որք մինչեւ 1888 մայիս 1/13 Արձանագրութեան և Միացման չներկայացուին, չեղեալ պիտի նկատուին։

Րամազան արժէթուղթերն որք կայսերական հրովարտակին Ե. յօդուածին համաձայն չեղեալ պիտի նկատուէին մինչեւ 1887 դեկտեմբեր 8/20, վերոյիշեալ կարգադրութեան շնորհիւ՝ միւս արժէթղթոց տրուած պայմանաժամն ունին։

Արժէտարք կը հրաւիրուին հարկ եղած ձեւակերպութիւնները կատարել Օսմ. Կայս. Պանքային մէջ ի Կ. Պոլիս, մինչեւ 1/13 մայիս 1888։ 1410

ԱԶԴ
ՕՍՄ. ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ

Կը ծանուցուի Րումէլիի երկաթուղեաց արժէտարաց թէ 1873 ապրիլ 1 ի և հոկտեմբեր 1 ի անվճար մնացած կտրոններն 1888 ապրիլ 1էն և հոկտեմբեր 1էն առաջ պարտին ներկայացուիլ Օսմ. Կայս. Պանքայի Պոլսոյ գրասենեակը։ Այս պայմանաժամէն յետոյ այդ կտրոնները չեղեալ պիտի նկատուին ի նպաստ Գանձուն, ըստ այն օրէնքին որ կը վարէ Օսմ. Հանր. Պարտուց Մայր-հաշիւը։

Նոյնպէս, 1872 հոկտեմբեր 1ին և դեկտեմբեր 1ին եւ 1873 փետրուար 1ին, ապրիլ 1ին և յունիս 1ին շահած արժէթուղթերն, որք 1888 ապրիլ 1էն, յունիս 1էն, օգոստոս 1էն, հոկտեմբեր 1էն եւ դեկտեմբեր 1էն առաջ չներկայացուին, չեղեալ պիտի նկատուին ի նպաստ Գանձուն։ 1531

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ
ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 27 մարտ

Վերաքննիչ ատեանն, իւր դատավճռոյն մէջ, կը պախարակէ Պ. Վիլսոնի եւ ամբաստանելոց վարմունքն, որք, կ'ըսէ դատավճիռն, անպատիժ արձակուեցան անոր համար որ իրենց մասին գործադրելի օրէնք չկար։

Կը հաւաստեն թէ քննիչ խորհուրդը միահաղոյն հակառակ է Պուլանժէ զօրավարին։ Նախարարութիւնն այսօր պիտի խորհրդակցի այս խնդրոյն վրայ։

Բարիզ, 27 մարտ

Քննիչ խորհրդին միահամուռ որոշմամբ, Զօրավար Պուլանժէ զինուորական ծառայութենէ ի պաշտօնէ դադարման դատապարտուեցաւ։

Լոնտոն, 27 մարտ

Երեսփոխանաց ժողովն իւր նիստերը դադրեցուց մինչեւ ապրիլ 5, Լորտերու ժողովն մինչեւ ապրիլ 13։

Մատրիտ, 27 մարտ

Մարոքի գործոց Դեսպանախորհուրդն ապրիլ 19ին ի նիստ պիտի գումարի Մատրիտի մէջ։

Պուքրէշ, 27 մարտ

Պ. Թէոտոր Կլայէր թատերապետն աստ կարգ մը ներկայացումներ ապահոված լինելով տիկին Սառա Պէռնարի համար յառաջիկայ ձմրան մէջ, վաղը Կ. Պոլիս կը մեկնի՝ նոյն միջոցները ձեռք առնլու համար։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Ղալաթիա, 16 մարտ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

			Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Ն.)	Սէրի Գ.	Կ.	15 10 1/2
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	»	15 10 1/2
Բերայի մէջ	»	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	»	15 9
Բարձրագոյն գին	»	»	15 9 1/2
Նուազագոյն »	»	»	15 9
Կէսօրին	»	»	15 9

ԽՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	Գ. Կ.	35 22
Այս առաւօտ	»	35 22
Կէսօր	»	35 20

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

փոխառութիւն 1858) » 1862)	A	Սէրի	Գ. Կ.	23
» 1860) » 1863) » 1872)	B.	»	«	14 5
» 1865) » 1869) » 1873)	C.	»	» 0.	15 10

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	4 12
Քրէտի Ժէնէրալ	Օսմ. »	7 2
Պանք տը Գօնս	» »	6 35
Սօս. Շամպ է վալեօր	» »	4 15
Թրամուէյ	» »	4 12 1/2
Րումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	38 1/2
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիօմի	»	130

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 27 մարտ ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտէ	101 3/4
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	13 11/16
» » » գոցուեցաւ	13 11/16
» » » Ա.	22 3/4
» » » Բ.	14
» » » Գ.	13 1/2
Օթօման 1871	77 3/4
փոխառութիւն 1877	93
Պանք Օթօման	10 1/8
Ռուսական փոխառ. 1873	92 3/8
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիէ)	78 7/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	103
Տայրա Սանիէ	75 1/2
Տօմանիալ (փոխառ. Րօշիլտ)	99 1/2
Հունգարական պարտաթուղթ 4 %	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 45

Վիէննա, 27 մարտ ժամ 4 երեկոյ

փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 75
Օսմանեան երկաթուղի	18 20

Բարիզ, 27 մարտ ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	107
» » 3 %	82 07 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	13 90
» » » գոցուեցաւ	13 87 1/2
» » » Բ.	13 80
» » » Գ.	13 80
Օսմանեան երկաթուղի	37 25
» Րէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	505
Քրէտի Լիոնէ	572 50
» Ֆօնսիէ	1382 50
Բաժնետոմս Լիոնի	1272 50
Սուէզի Ջրանցք	2127 50
Ռուսական 5 % 1877 ի	99 1/4
Իտալական Ռանթ	94 55
Սպանիական (արտաքին)	67 7/8
Եգիպտական միացեալ	396 25
Պրիօրիթէ Թիւրք	361 25
5 % Հելլենական	355
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 27

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 27 մարտ ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	— —
Օսմանեան քոնսոլիտէ	գործ չկայ
Եգիպտական	396 25

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԽԱՐԲԵՐԴ, 8 փետրուար

Գաւուշին Պէրնարտ զորմէ կը գրէինք թէ Ս. Կարապետ Թաղի մէջ հաստատուած կազմել է եկեղեցի ու վարժարան, ձրի կրթութիւն յայտարարելով՝ փողոցները մնացած անկօշիկ ու մոր մանած ծախող տղոցմէ իբր 80-90 հոգի աշակերտ ժողվեր է, այդ ի վերայ կը պահէ համայնագէտ վարժապետ մը, յոր յանձն պակաս ինչ եթէ կայ, այդ եւս Պէրնարտ ինքն կը լնէ սովրեցնելով ոմանց դաշնակ և ընդ հանուրին քաղաքավարութեան դասեր, ճանապարհին չիտակ քալել, ձեռք ի կուրծս քալել, գլուխն իրանի վրայ ուղիղ քալել, աջ ու ձախ չնայելով քալել, մեքենայի մը պէս քալել, քալէ ու քալէ՛։

Պէրնարտ խոստում պատուէր կուտայ ուսանողին, որ առտու իրիկուն և կիրակիները մանաւանդ անպատճառ իւր եկեղեցին երթայ, ծնողքէ, չատերուն պատկեր կուտայ, պատիւ կուտայ, աշակերտ եղողին խոստում նաեւ որ զիրենք օր մը վարժապետ չինէ, Հռովմ Փափային զրկէ, կամ օր մը ինքն հետ տանի Եւրոպա, հոն ինչե՛ր, ինչ չնորհներու պիտի տիրացնէ։ Կէս օրերն ալ տունէ տուն ման գալով, որ առեն այր մարդիկ չուկայ ելած կը լինին, կը տեսակցի տան տիկնանց ու պարագայից հետ անուշիւ, կը բաշխէ անոնց ալ սիրուն պատկերներ ու վարդարան․ մեր եկեղեցին, մեր [illegible], մեր Փափան, մեր [illegible], կը խօսի ու բերաններէ ջուր կը վազցնէ։ Տեղացի մեր քահանաներն ալ իրաւ է որ անտես չեն թողուր իրենց ծուխերը, բայց ասոնց այցելութիւնն այն օրերու մէջ յաճախ տեղի կ'ունենայ, երբ օրացոյց ու տօնացոյց Ս. Մինասին ու Ս. Պետրոսին տօները կ'աւետեն ու կրնան այդ առթիւ փարայի մաղի մը սալով տանտիրոջ՝ Պետրոս աղային կամ Մինաս աղբոր, չուալ ծախքերու խրախ վայելից մէջ լինել։

Այս վիճակին մէջ բարեբաղդութիւն տանոր ըսելու ենք անշուշտ թէ՝ միջնակ ու հարուստ դասեր Ապուհա Պէրնարտի չատ յաճախորդ չեն զրկեր։

Ցաւալի է ուսումի նպատակաւ զաւակներ զրկել օտար արօտներ, ուր եթէ մի օր մաթեմաթիքի դասով կը սնանի, նոյն տղան իրեններէն ուծանալու համար տան օր Լէժէքէ ջրով կը լուացուի։

—Առաջնորդարանի եւ Պետրոս վարդապետի միջեւ սկսած է դարձ յարաբերութիւն մը, որ սակայն կրնայ նորէն սառոյցի փոխուիլ եթէ Պատրիարքարան վերջ չը տայ այն աչառու վարմանց, որոյ երեսէն ամեն մարք չանցած անպատեհութիւններ մինչեւ հիմայ անվերջ յուզումներու և խառնակութեանց աճեցուն խմոր դարձան։

Աղբիւրն ստոյգ է, ուսկէ կ'իմանանք թէ կառավարութիւնն սկսած է միջամտել խնդրոյն անկարծելի ազդուութեամբ մը։

ԵԴԵՍԻԱ, 29 փետրուար․

Քանի մ'օր առաջ գաւառիս գիւղախմբերէ միոյն՝ Պէղէ[illegible] Նալ[illegible] անուանեալ քրդական գիւղին բնակիչք՝ ոչ այնչափ ծանրակշիռ խնդրոյ պատճառաւ, երկու մասի բաժնուած՝ անկեղծ պատերազմ մը մղեցին իրարու դէմ։ Ի սկզբան երկուստեք քանի մը հրացանի հարուածներ փոխանակեցան, բայց յետոյ տաք գլուխ մարտիկներ՝ անգոսնելով նահապետական ճաչակաւ չինուած հրացաններու յամրաճակ հարուածներն, առաւել արագընթաց գործելու համար՝ որ հարկաւ անհրաժեշտ կը դառնայ այս տեսակ «կարեւոր ճգնաժամերու» միջոցին, գերազանցապէս առատ և դիւրագիւտ զէնքեր ընտրեցին—քարե [illegible] սկսան տեղալ իրարու դէմ։ Այս «վճռական վայրկենին», գիւղին գեղեցիկ սեռն ալ սոյն փայլատակեալ դիւցազնութեան (.) մէջ չուզեց բնաւ անմասն կամ անգործ մնալ. քրդուհիք՝ վայրկեան մ'ալ չկորուսանելու համար եւ ի դիւրութիւն պատերազմիկներու՝ իրենց գեղջկական ծիրանեզր կապոյտ «գոգնոցներով» քարի կոյտեր կը կրէին արանց մօտ և խրախուսական երգերով զայնս կը քաջալերէին։ Մեր լրաբերք պատիւ ունին ծանուցանել նաեւ թէ ի նոյնանէ դիւցազնուհիք°°° ոմանք չբաւականանալով [illegible] կամ [illegible] «[illegible]» իրենք իսկ յարձակմանց մասնակցելով հարուածներ կ'ուղղէին հակառակ կողմն։

Վերջապէս, գրեթէ 2—3 ժամու անընդհատ կռուէ մը յետոյ՝ զէնքերու սակաւ ինչ կոչտութեան կամ անյաջողութեան չնորհիւ՝ պատերազմի դաշտին վրայ միայն 1 մեռեալ և 30 էն աւելի վիրաւորք տեսնուեցան, յետոյ յաղթական կողմն՝ որպէս իրաւունք ունենալ կը կարծէր՝ անմիջապէս թմբուկ եւ սրինգ բերել տալով՝ սկսաւ ի նշան յաղթութեան պար եւ ցնծութեան հանդէս կազմակերպել։

Սոյն քաջագործութեանց յաջորդ օրն էր միայն՝ որ «պատերազմի նշանակին» դիակը քաղաքիս կառավարական պաշտօնատան սրահը դրուած՝ քուրդ բողոքարկուներու եւ ամբաստանեալներու խառն խումբ մ'ալ անոր չուրջը կը դեգերէր։

—Վերջին աչնան մէջ իջաւ անձրեւաց այնչափ տարափ որչափ բաւական կը նըկատուէր երկրագործական աշխատութեանց արգասաւորութեան համար։ Ձմեռն՝ որոյ վերջին մասի մէջ կը գտնուինք այժմ, իւր հետ բերաւ չափաւոր ձիւնաբեր, միջակ ցուրտ եւ անձրեւաշատ գոհարար եղանակ մը։ Վիճակն՝ յորում հունձք կը գտնուին զարդիս, է լիովին գոհացուցիչ։ Եթէ գարունն եւս՝ որպէս կ'սպասուի իւր բնութենէ, իւր հետ բերէ անձրեւային օրհնութիւնն, և եթէ մարախի գոյութենէն կասկածեալ միակ վտանգն (որ երկու ամբէ ի վեր զգալապէս կը վնասէ հնձոց, և ի տառապանս ժողովրդեան աղքատ դասակարգի՝ պատճառ կը լինի բարձրացման գնոց ցորենոյ) ելնէ ի դերեւ՝ հնձոց մասին մեր առաջն ունինք յաջ բարելից և յաջող տարի մը։

Գ. ՈՍԿԵՐՉԵԱՆ

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ՈԳԻՆ

ԴԱՍԱԳԻՐՔ ՄԷՋ ԱԼ

Անուանի գրագէտ Եղիա էֆ. Տէմիրճիպաշեանի այս վերնագրով արդարադատ յօդուածը հետաքրքրեց զիս որ աչքէ անցնեմ Մեծ. Մ. Մամուրեան էֆ.ի վերջերս հրատարակած Հայոց Պատմութեան ցուցակը։ Տէմիրճիպաշեան էֆ.ի դիտած թերութիւններէն զատ, չորս թերութիւններ ալ ես կարծեցի նշմարել գրագիտաց յիշեալ ցանկին մէջ։

1. Մամուրեան էֆ. կը յիշատակէ թէ Գ. Վ. Այվազովսքի հեղինակած է Օսմանեան պատմութիւն մը, այլ կարծեմ թէ նա հրատարակած է Ռուսաց պատմութիւն մ'ալ, միւսէն գերազանց։ Ինչո՞ւ համար չէ յիշատակուած այդ կարեւորագոյն գործը։ Գուցէ անոր համար որ Մամուրեան էֆ. Գեր. Մելքիսեդեկ Սրբազանի կաթողիկոսական ընտրութեանը ջնջուելէն ի վեր, [illegible] է Ռուսաց հետ։

2. Մամուրեան էֆ. «Բանասէր խմբագիր» կը կոչէ Գրասէր Ատոմ կամ Տէմիրճիպաշեան էֆէնտին։ Սա արդարեւ Մամուրեան էֆ.ի կարծածէն չատ աւելի բարձր գրագէտ մ'է, բանաստեղծ մ'է, իմաստասէր մ'է, ատենաբան մ'է, տնտեսագէտ մ'է, այլ կարծեմ թէ բանասէր (ֆիլոլոգ) մը չէ։

3. Մամուրեան էֆ. գրագիտաց կարգը կը դասէ «Փ. Վարդանեան» անուն անձ մը, յայտնելով թէ նա երկու կենսագրութիւն թարգմանած է։ Անշուշտ առանց պատճառի չէ որ Մամուրեան էֆ. այսպիսի պատիւ մը կ'ընէ այդ անձին, որոյ անունը դեռ հարցական նշան մ'է գրական ասպարէզին մէջ։ Շնորհաւորելով հանդերձ այդ բախտաւոր հրատարակիչն, որ երկու փոքրիկ թարգմանութեամբ յաջողած է Հայոց պատմութեան մէջ անմահանալ, կարծեմ թէ աններելի անիրաւութիւն մ'է չը յիշատակել Բիւզանդ Քէչեանի և Գրիգոր Զօհրապի պէս ականաւոր հեղինակներ, որոց միակ յանցանքն է չը հեռանալ Իզմիրի գերեզմանատան չահատակին վրայ։

4. Մամուրեան էֆ. կը գրէ․ «Գ. Հախվէրտեան (Սայաթ Նովա). Հայրենասէր բանաստեղծ․ ունի ազգ. ռամկական երգեր։» Ինչպէս կը տեսնուի, [illegible] Մամուրեան կը կարծէ թէ Հախվէրտեան Գէորգի ծածկանունն է Սայաթ Նովա, մինչ կարծեմ թէ երկու տարբեր անձեր են անոնք։ Սայաթ Նովան է հայրենասէր բանաստեղծ և ազգ. ռամկական երգերու հեղինակն, և ոչ Հախվէրտեան։ Նա, ամեն աշուղի պէս, ծածկանունով մը կը ներկայանայ (Սայաթ Նովա), և Հախվէրտեան անոր տաղերուն տպագրիչ-հրատարակիչն է միայն։ Երջանի՜կ Հախվէրտեան, որ յանկարծ հայրենասէր բանաստեղծ և ազգային երգիչ կը դառնայ, Մամուրեան էֆ.ի բեղուն երեւակայութեանը չնորհիւ։

Եւ մտածե՜լ թէ խնդիրը դասագրքի մը վրայ է, որոյ ցանկը միայն այսքան խոշոր սխալներ պիտի սորվեցնէ նոր սերունդին։

ՀԱՅԿԱԲՈՐՍԵԱՆ

ԳԼԽԱՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ Ի ՊԱՂՏԱՏ

ՊԱՂՏԱՏ, 25 փետր.

Մէկուկէս տարի է ի վեր այստեղ անըստոյգ վիճակի մէջ ի բանտի կը մնար Մուստաֆա էֆէնտի անուն անձ մը, պաշտօնեայ Շէրիի դատարանին, որ սոսկալի ապերախտութեամբ հրապարակաւ դաչունահար սպանած էր Նէճմէտտին էֆէնտին, նոյն դատարանին նախագահն, այսինքն Գատիին օգնականն։ Բիչաւ Նէճմէտտին էֆէնտին, առաքինի ուղղամիտ անձ մը, բարձր վարչական կարողութեան տէր, անկաչառ դատաւոր եւ բարի մահմէտական, քսան և հինգ տարիէ ի վեր կը վարէր իւր պաշտօնը միշտ պաշտպան կանգնելով զրկելոց եւ տկարաց եւ իբրեւ թումբ մեծամեծաց հարստահարութեան դէմ։ Որդի չունէր, այլ չէր ուզած իւր ժրագլոցն կինն արձակել կամ երկրորդ մը առնուլ, եւ գոհացած էր որդեգրելով իւր քեռորդիքն եւ ուրիշ որբեր որոց կարգէն էր նաեւ զինքն սպանող Մուստաֆա էֆէնտին, նորա պաշտպանութեան տակ ի դատարան մտած և հոն թոչակաւոր պաշտօնեայ դարձած եւ ամուսնանալով զաւակաց տէր եղած ու միշտ Նէճմէտտին էֆէնտիի վստահութեան արժանացած։ Բայց օրին մէկը Պոլիսէն նոր դատաւոր մը կուգայ եւ կը պահանջէ Շէրիի դատարանին եւ որբոց եւ այրեաց սնտուկի հաշիւները։ Մուստաֆա էֆէնտի իբրեւ գանձապահ կը ներկայացնէ հաշիւներն, ուսկից յայտնի կ'երեւի թէ չորս հարիւր ոսկւոյ չափ գումար մը խորած էր։ Ցասուչ կը կրթի Նէճմէտտին էֆէնտի, իսկ դատաւորը զայրագին կը պահանջէ դրամն ստանալ եւ բանտարկել անհաւատարիմ պաշտօնեայն։ Կ'աղաչէ, կը պաղատի, կը թախանձէ հանգուցեալն, որ անշուշտ պիտի հատուցանէր իւր պաշտպանելոյն ամբողջ պարտքն եթէ աղքատ չը լինէր, և ոչ միայն պաշտօնի վրայ կը պահէ զայն այլ և խոստանայ դրամը վճարելու համար երկար պայմանաժամ մը կ'առնայ։ Այլ Մուստաֆա էֆէնտի կը դրդռի, կը զայրանայ, որովհետեւ Նէճմէտտին էֆէնտին չէր օգնած իրեն որպէսզի հաշուոց մէջէն անհետացնէր իւր անառակութեամբ մսխած գումարներն եւ անտես անցնէին, գազանական կիրքը կը զարթնու յինքն եւ կ'որոշէ ըսպաննել իւր բարերարն։ Ուրբաթ օր մը, ասկից տարիուկէս առաջ, երբ հանգուցեալն իւր կէսօրեայ աղօթքը կատարած մըզկիթէն դուրս կ'ելլէր, կը դիմաւորէ զայն դաշոյն ի ձեռին և կը խոյանայ վրան։ «Լուէ՛ն լուէ՛ն հա բայնի (1)» կը գոչէ խեղճն եւ սրբիւղեայ իյնալով իսկոյն հոգին կ'աւանդէ։ Մարդասպանը փախչիլ կը փորձէ, այլ անմիջապէս կը ձերբակալուի, եւ յետ օրինական դատավարութեանց, մահուան կը դատապարտուի։ Խնդիրը կը ղրկուի ի Պոլիս առ վճռաբեկ ատեանն, և թուէս հինգ օր առաջ կուգայ հրովարտակ մը որոյ մէջ հրամայուած է գլխատութիւն, եթէ սպանելոյն պարագայք պահանջեն, եւ ցկեանս բանտարկութիւն եթէ նոքա ներեն։ Երկու օր չարունակ մեծամեծ ճիգեր եղան համոզելու համար սպանելոյն կինը, քոյրն և քեռորդիքն, որպէսզի ներեն մարդասպանին, և կինը մինչեւ աստիճան մը տրամադիր երեւցաւ ներելու, այլ քոյրն ու քեռորդիքն ցվերջ անողոք մնացին և բարձրագոչ պաղատեցին «Գլխատութի՛ւն»։ Փետրուարի 20 ին, չաբաթ օրը որոշուեցաւ ուր ուրեմն գլխատութիւնը։ Ցուաջագոյն Թնդանօթարանի հրապարակին վրայ զօրքեր մեծ քառակուսի մը կազմեցին, որոյ մէջ պիտի լինէր գլխատութիւնը․ իսկ քառակուսիէն դուրս անթիւ անհամար ժողովուրդ եկած խռնած էին եւ հրապարակին չրջակայ տուներու պատուհաններն եւ տանիքներն հանդիսականներով ծածկուած էին, որք գրեթէ զիրար կը կոխոտէին աւելի լաւ տեսնելու համար։

Ժամ ութին թափօրն երեւցաւ, որ բանտէն ելնելով հրապարակ կուգար և զոր կը կազմէին դատաւորք և արդարութեան պաշտօնեայք, ընդհանուր դատախազն եւ իւր օգնականն, ոստիկանութեան տեսուչը, քաղաքապետութեան բժիշկն, խամ մը և փաստաբան մը։ Անհուն ամբոխին մէջէն ամենամեծ դժուարութեամբ անցնելով հոն բերին նաեւ Նէճմէտտին էֆէնտիի կինը, քոյրն և չորս քեռորդիքն՝ որոնցմէ վերջին անգամ խնդրուեցաւ որ ներեն ոճրագործին, այլ նոքա ամփով ու աղաղակաւ կը գոչէին։ «Գասա՛ս, գասա՛ս նէյրիզ էլ գասաս(2)»։ Ժողովրդեան մէջ յանկարծական յուզումն և մարդկային գլուխներու ովկէանին ալէծուփ տատանումն ամենուն ուշադրութիւնը դարձուց դէպի բերդին դուռն, որ հրապարակին մէկ ծայրն էր և ուրկից կը բերուէր ոճրագործը դաճճօք և ոստիկանօք, թեւերն ետեւը կապած։ Հասարակ ընթարի մը հագած էր, և գլուխը կարմիր թաշկինակ մը կապած, կարմիր եզ[illegible] դնններ ունէր ոտքին և հասարակ գօտի մը մէջքը, մահատիպ էր և դողդոջուն, սպառ դէմք մը և խպառ անտարբեր իւր չուրջը գտնուող իրաց և անձանց և գրեթէ քալելու անկարող։ Այլ երբ ճակատ առ ճակատ եկաւ սպանելոյն ընտանեաց հետ, կարծես սթափեցաւ, և հակելով դէպ ի նոցա կողմն սկսաւ յուսահատօրէն աղերսել և գթութիւն հայցել։ Լուռ մնաց Նէճմէտտին էֆէնտիի կինն, այլ քոյրն ու քեռորդիքը լռութեամբ պատասխանեցին եւ մանաւանդ քոյրն իւր հագածն հանելով գոչեց զայրագին. «Թըլթակլ [illegible](3)»։ Անոնցմէ յուսահատ՝ դատապարտեալը դէպ ի իւր չուրջն եղողներուն դարձաւ, աղերսելով որ խօսին և ի գութ չարժեն այդ անձինքը։ Սիրայօժար միջամտողներ եղան և մանաւանդ ընդհանուր դատախազն ազնիւ ջանքեր ըրաւ, այլ ամենայն ինչ անօգուտ եղաւ. ուստի և ծնրադրել տուին յանցաւորն և քանի մը վայրկեան իւր ընտանեաց եւ զաւակաց հետ տեսակցութենէ յետոյ, զինւորական մը սաւաջարկից աչքերը կապել, «Թերեւս այսու ի գութ չարժես զո դատախազներին» ըսելով։ Սակայն դատապարտեալը խնդրեց որ նախ ջուր մը տրուի իրեն խմելու․ եւ խմեց սկսաւ իւր հոգեհանգստեան պաշտօնը․ Ջուրը բերուեցաւ, այլ դատապարտեալը չկրցաւ զայն կուլ տալ. ապա աչքերը կապեցին և գետնի վրայ ի ծունր իջեցնելով գլուխը կուրծքին վրայ խոնարհեցուցին․ անմիջապէս փայլեցաւ դահճին սուրն և առաջին հարուածով թէև վզին մէկ քառորդ մասն հազիւ կտրեցաւ, այլ անմիջապէս մեռաւ դատապարտեալը․ երկրորդ և երրորդ հարուածներով վիզն ամբողջ կտրեցաւ և մարմինը գետին թաւալեցաւ, չորրորդ հարուածով դահճը գլուխը բոլորովին բաժնեց մարմնէն։ Այս միջոցին սպանելոյն ընտանեաց ուրախական աղաղակները, գլխատելոյն պարագայից ողբ ու կոծն և անհուն բազմութեան ժխորն ու աղաղակն ամեն կողմէ բարձրացան և իրարու խառնուեցան։ Դատաւորք, պաշտօնեայք և դահիճ մեկնեցան և մէկ քառորդ յետոյ գլուխն ու մարմինը դագաղի մէջ դրուելով տարուեցան։ Ամենայն ինչ կատարեալ էր այլ եւս, բազմութիւնը տակաւ առ տակաւ սկսաւ ցրուիլ մտախոհ և զգածեալ։ Մարդկային արդարութիւնն իւր վճիռը գործադրած էր։

ՍԱՐԳԻՍ ԴԱՒԻԹԵԱՆ

Ց. Գ. Շուկային մէկ կողմը տանեաց մէկ մասն յանկարծ կործանեցաւ գլխատութեան կատարուելէն քանի մը վայրկեան յառաջ, և թէպէտ վրան եղողներն չի վընասուեցան, բայց տակը մնացողներէն երկու անձ, մին արաբ և միւսն հրեայ, անմիջապէս մեռան։ Նոյնպէս գլխատութենէն յետոյ երբ մարմինն ի դագաղ դրուեցաւ, բազմութենէն չատեր զօրաց կարգերը խըզելով ներս խուժեցին ձեռքերնին կտաւներ բռնած, զորս կը ջանային գլխատելոյն արեան մէջ թաթախել, զի չատեր, մանաւանդ Արաբք, կը հաւատան այստեղ թէ ամուլ կին մը երբ գլխատեալ մարդու արեամբ ներկեալ կտաւ մը ջուրով լուանայ, և ապա այն ջուրով ինքը լուացուի, անպատճառ կը յղանայ։ Դատապարտեալի արիւնը քիչ էր, խիստ քիչ, և լաթ թաթախողներէ մեծ մասն չոր գետնին միայն կրցան քսել իրենց կտաւներ, եւ հրապարակի մի մասը բոլորովին յղկուեցաւ նոցա չիմանց չնորհիւ։

Նոյն

---

(1) Ինչո՞ւ, ինչո՞ւ, որդեակ իմ։

(2) Գլխատութի՛ւն, գլխատութի՛ւն, կ'ուզենք գլխատութիւն։

(3) Արժանի ես այս հողաթափով սպաննուելու, մեռի՛ր, մեռի՛ր։

ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՔ ՅԱՄԵՐԻԿԱ

ՈՒՍԹԸՐ, 7 մարտ

Քաղաքիս գաւառացի ազգայնոց կողմէ Ս. Պատրիարք Հօր ուղղեալ խնդրագիրն ինձ յանձնուած լինելով, կը ղրկեմ աձա ի հրատարակութիւն։

Ինչպէս ասկէ առաջ քանիցս գրած էի, աստ 150ի չափ Հայք մէկ տարիէ աւելի է որ անգործ և անվաստակ չըրջելուն և ամեն տեսակ զրկողութեանց ենթարկուելուն հակառակ, այս օրերս հոս հասած նամակներու բոլորն ալ կը ծանուցանեն թէ 500ի չափ Խարբերդցիք դէպի Ուսթըր գալու պատրաստ՝ գարնան օրերուն կ'սպասեն եղեր։ Եթէ ստոյգ է այս և ամեն հաւանականութիւն կայ թէ անսխալ է (բոլոր ձմեռը միօրինակ գրեթէ ամեն օր երկուքը, չորս տեղս հասան), մէկ տարիէ աւելի անլուր դժուարութիւններով աստ չարչարուող 150ին վրայ նոյնչափ մը եւս պիտի աւելնայ, որով անտանելի պիտի ըլլայ Հայոց կացութիւնը։ Գործարանք կը մերժեն վարձել զիրենք առարկելով թէ եթէ մէկ հատ վարձեն՝ տասն հատ եւս կուգան։ Հետեւութիւնը սա եղած է որ ոչ մի հայ բոլոր ձմրան օրերուն մէջ կուտ մը չահեցաւ, մինչդեռ ուրիշ ազգեր անդադար կ'աշխատէին։

Անգործ Հայերն այն աստիճան յուսահատած են որ չեն գիտեր իսկ թէ ի՛նչ կ'ընեն։ Արբեցողք սկսան երեւնալ մեր մէջ առաջին անգամ. չնութիւն ընողներ բազմացած են այս օրեր, ախտաւորներ եւս կան մէկ քանի հատ և այս վերջինք հիւանդանոցներէ կ'արտաքսուին։

Ս. Պատրիարքին ուղղեալ հանրագրոյն իմաստով անգլիերէն հանրագիր մը եւս գրեցինք Ուաշինկթընի օսմանեան դեսպանին, զոր բազմաթիւ Հայեր ստորագրեցին․ կը յուսացուի թէ դեսպանը կը ղրկէ զայն ի Բ. Դուռն։

Ազգին չահն իսկ կը պահանջէ կարելի եղածին չափ չուտ առաջքն առնուլ այս յոռի կացութեան որուն պատճառ են միսիոնարութիւնն և Խարբերդցի հայ-բողոքական կարապետ Վարդապետեան, Գինէօս Հինտլեան, Քէսիրիկցի Մարտիրոս, Մուճեան Սեդրաք՝ որոնք տեղւոյս վերայ գտնուող գործակատարներու ձեռամբ ձեզ գործ կը գտնենք ըսելով կը խաբեն գիւղացի միակն ի Խարբերդ, որ իւր տունն, արտը կամ կնոջ ոսկիները գրաւ դնելով քանի չափ ոսկի փոխ կ'առնու այդ գաղթականներէ, որոց ճիրաններէն ազատելիք չունի գիւղացին. հետեւապէս յուսահատած չգիտեր թէ ի՛նչ ընելու է, զի ձգած աւանդը կամ գրաւը կորուսած է՝ պարտամուրհակի պայմանաժամը լրացած և անցած լինելուն պատճառաւ։ Եթէ այս խաբէութեանց վերջ տրուի, գաղթականութեան մէջքը կը կոտրի։

Հայոց քաղաքս գալն արգիլելու խնդիրն յուզող անձինք յատկապէս կը խնդրեն որ Խարբերդի Հիւսէնիկ գիւղէն Ցակոբ Մաղաքեան անուն անձը Պատրիարքարանի միջոցաւ կանչուի և ըսուի իրեն թէ եթէ չարունակէ Խարբերդցիներն առանց անցագրի փախցնել Կ. Պոլսէն, պիտի պատժուի. զի կ'երեւի թէ այդ անձ՝ ընկերակցութեամբ մէկ քանի Ցոյներու՝ իւրաքանչիւր անձէ երկու մեճիտ առնելով, առանց անցագրի չոգենաւ կը մտցնէ։ Այս մարդուն արգիլել տալու է չարունակել այդ ապօրէն գործն։ Ինք կը գտնուի եղեր ի Վեզիր խան։

Մ. ԹՕՓՀԱՆԷԼԵԱՆ

⁂

Աւասիկ հեռագրոյն պատճէնն․ իւրաքանչիւր բառն վճարուած է 36 սէնթ կամ աւելի քան 9 ղրուշ։

Ամեն. և Բարձրաշնորհ Սրբազան Պատրիարք Թիւրքիարնակ Հայոց․

Ստորագրեալքս՝ մեծամասնութեամբ Խարբերդցիք կամ նորա չրակից գիւղերու աշխատաւորք՝ ժամանակէ մ'ի վեր Միացեալ Նահանգաց Մասաչուսէթ նահանգի գիւղաքաղաքներէ Ուսթըր կոչուած քաղաքը կը գտնուինք։

Ասկէ առաջ քաղաքիս մէջ պանդուխտ մեր ազգակիցներէ ոմանց ունեցած յաջողութեան լուրերէն քաջալերեալ՝ մեծ զոհողութիւններով մեք եւս աստ եկանք, ուր տարիէ մը աւելի ժամանակ է որ կը թափառինք անգործ եւ յուսահատ։ Երկրին լեզուին եւ սովորութեանց անվարժ, այլ և այլ հալածանաց ենթակայ, անկարելի եղած է մեզ ցարդ օրապահիկ մը ճարել, հետեւաբար մեր հայրենակցաց մարդասիրական ձեռընտուութեամբը կ'ապրինք գրեթէ հարիւր քանի մ'ոտ պանդուխտ հայքս տասներկու երկար ամիսներէ ի վեր, որով հայրենեաց մէջ ընտանիքն խշուառ եւ մեք աստ անլուր զրկողութեանց զոհն բաժակը մինչեւ յատակը քամել ստիպուած ենք։

Իբրաց այս վիճակին մէջ և հակառակ մեր գրած նամակներուն՝ այս օրեր մեր ստացած լուրերէ կը տեղեկանամք թէ՝ Խարբերդէ և չրջակայներէ հարիւրէ աւելի ազգակիցք մտադիր են այս օրերս ճամբայ ելնել հոս Ուսթըր գալու նպատակաւ, որոնք եթէ յաջողին գալ իրօք, մեր վիշտն ու ցաւերը պիտի կրկնապատկին, որովհետեւ մեր հայրենասէր եղբարց մեզ համար բրած նիւթական զոհողութիւնները կարելի չէ յարատեւել յաւիտեան եւ ոչ անվաստակ հոծ բազմութիւն մը ապրեցնելու պարտականութիւն ունին ադոնք։

Արդ՝ Ամեն. Սրբազան Հայր, ստորագրեալքս այսու գրութեամբ խոնարհաբար կը մատչինք Սրբազնութեանդ աղաչելով որ Ձեր հայրական հոգածութեամբ անմիջական դարման մը տանիք տեղս գալու մտադիր եղող անձանց՝ մայրաքաղաքէդ կամ լաւ եւս Խարբերդէն սոցա մեկնումն արգիլելու մասին, Թագրիր մը գրելով առ որ անկ է կամ իրենց անցագիրները չի վաւերացնելով որպէս զի սոքա եւս մեզ նման՝ յետ բազմազան զոհողութեանց յուսախաբ լինելով չլինին թշուառ եւ յուսահատ որպէս են Ձեր Սրբազնութեան ամենախոնարհ եւ ամենահնազանդ ծառայներն։

Ստորագրութիւնք 118 անձանց

ՏԷՐ ՍԱՀԱԿԵԱՆ

ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ
ՕՐԹԱՔԵՕՅ

Վարժարանիս Տնօրէնութիւնն՝ ազգային երկսեռ մանկտւոյն բարոյական դաստիարակութեան հետ միանգամայն աշակերտուհեաց առանին [illegible] գլխաւոր եւ էական պայմաններէն մին եղող ձեռագիտութիւնն իսկ նկատողութեան առնլով՝ ամսէ մը ի վեր է վարժարանիս աղջկանց դասարաններուն քով հմուտ եւ անուանի ձեռագիտուհեան ուսուցիչ մը կարգած է որ կ'աւանդէ գործնական և տեսական ձեռագիտութիւն, հիմնական և դիւրուսոյց կանոններով, առանց ծնողքները ծանր և ապարդիւն ծախուց ենթարկելու։

Այս առթիւ կը փութամք յայտարարել թէ պիտի ընդունիմք նաեւ մասնաւոր աշակերտուհիներ ձեռագիտութեան դասուց համար չափաւոր պայմաններով։

Փոխ-Հիմնադիր Տնօրէն
Ա. Գ. ԿԷՕՆՃԵԱՆ

1640 1—2

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Ժ. Ց. Մանէթթոյի դրամատունն ի Ղալաթիա կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ յառաջիկայ չաբաթ օր տեղի պիտի ունենայ Ռումէլիի երկաթուղեաց արժէթղթոց վիճակահանութիւնն Արքունի փոխերանոցին մէջ։

550 թիւեր պիտի չահին զանազան պարգեւներ, որոց ամենէն մեծերն են 600,000 ֆրանք, 60,000 ֆրանք եայլն։

Կայսերական կառավարութեան մասնաւոր հրամանագրով, Դրամատունս արտօնեալ է վաճառել Բոմէսներ որք բուն արժէթղթոց հաւասար արժէք ունին։ Բոմէսները կը կրեն կառավարութեան դրոշմ և Աւեւտրական Սենեկին Տնօրէնութեան ու Դրամատանս կնիքները։

Շահուց ամբողջութեան իրաւունք ունեցող մէկ տոմսի գինն է 5 ղրուշ։

Շահուց մէկ հինգերորդին իրաւունք ունեցող 50 տոմսի գինն է 100 ղրուշ, 20 տոմսինը 40 ղրուշ, 10 տոմսինը 20 ղրուշ, 5 տոմսինը 10 ղրուշ։ Այս տոմսերն առանձին կը վաճառուին 2 ղրուշի։

Աւելորդ կը համարինք հասարակութեան յանձնարարել այս տոմսերն, որք բաղդին օգնութեամբ չնչին գումարով մը կրնան աչագին գումարներ վաստկցնել, ինչպէս չատ անգամ պատահած է Դրամատանս բազմաթիւ յաճախորդաց։

Դրամատունս ըստ առաջնոյն անմիջապէս կը վճարէ չահուած գումարներն։

Այս տոմսերէն ունենալ փափաքող անձինք ժամանակին դիմելու են Դրամատանս գրասենեակը։ Գաւառներէն եկած յանձնարարութեանց հետ պէտք է փոխարժէքը ղրկել։

Ժ. Ց. ՄԱՆԷԹԹՈՅ
Ղալաթիա, Գոմիսիոն խան, թիւ 18

1454 2—4

ՏՈՒՔԹՈՐ ԱՍԼԱՆ

ՍՏԱՄՈՔՍԻ ԵՒ ԱՂԵԱՑ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ
Խորհրդակցութիւնք ամեն օր
Ժամ 3 էն 10
428, Մեծ Փողոց Բերայի
Ռուսական դեսպանատան դիմաց

1550 12—40

ՏՕՔԹԷՕՐ ՋՕՀՐԱՊ

Բժիշկ Շիշլիի գաղղիական Լա-Բէ հիւանդանոցին, վաղեմի ներքին բժիշկ Լիոնի եւ Սէնթ Էթիէնի հիւանդանոցաց (ի Գաղղիա), թղթակից անդամ Լիոնի բժշկական ազգային ընկերութեան, մասնագէտ Ականջի, Կոկորդի եւ Քթի հիւանդութիւններուն եւ ելեկտրական դարմանոց, այցելութիւնք կ'ընդունի առաւօտուն (ժամ 10 էն 1) իւր տունն որ ի Մեծ փողոց Բանկալթիի թիւ 75, կէս օրէն վերջ ի Սըդմալը Պ[illegible] գառու Մէրհամէթճեան դեղարանն 18։

1518 16—40

ԼՈՒԾՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

Անպատճառ կը բուժին քանի մը օրուան մէջ Սէքրիի Դեղահատներով։

Սէքրիի դեղահատներն այսօր ճանչցուած են գերազանց դարման մը ընդդէմ լուծողութեանց, փորքշուքի, թանչքի, արիւներթութեանց և այլն։

Սէքրիի դեղահատներն ընդունուած են նչանաւոր բժիշկներէ և չատ հիւանդանոցներու մէջ։

Սէքրիի դեղահատներուն [illegible] յանձնուած է Բարիզի բժշկական Ակադեմիային և Թուրքիոյ քաղաքային բժշկական խորհրդին․ այս վերջինն արտօնած է Պ. Սէքրիի այդ դեղահատները պատրաստելու և վաճառելու իրաւունքը։

Տուփին գինն է 2·25 ֆրանք (10 ղրուշ)։

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է Դեղարան Վէլիթ, Ղալաթիա, Եւրօպէք Գալոբբոմ, 68։ 1551 9—26

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Սոյն վիճակահանութեան 109 երորդը պիտի քաշուի յառաջիկայ մարտ 19 ին — ըստ Եւր. մարտ 31 ին։

550 թիւեր պիտի չահին։

Այս անգամ առաջին պարգեւն է՝ **600,000**, երկրորդը **60,000** ֆրանք։ Ասոնցմէ զատ 48 ուրիշ թիւեր եւս այլ և այլ մեծ պարգեւներ, իսկ մնացեալ 500 թիւերը 400 ական ֆրանք պիտի չահին։

Առ այս կայս. կառավարութեան մասնաւոր հրամանագրով արտօնութիւն ստացած ենք բաղդատոմսեր հանելու ի վաճառ։ Տոմսերը պատրաստ են, որք Սակարանի տնօրէնութեան կողմէ կնքուած եւ դրոշմուած են։

Շահելի գումարին ամբողջն ստանալու իրաւունք ունեցող բաղդատոմսին գինն է 7½, կէսինը 5 և մէկ քառորդինը 3 դահեկան։ Ինչպէս նաեւ 5 տարբեր տարբեր թիւեր միասին 10, և 10ը տարբեր տարբեր թիւեր միասին 20 դահեկան, որք նոյնպէս միայն մէկ քառորդն ստանալու իրաւունք ունին։

Համպուրկի եւ Սաքսոնիայի ու Պրունզվիքի յառաջիկայ վիճակահանութեանց տոմսեր եւս պատրաստ են։ Գաւառներէն հնչուն դրամի տեղ նամակի [illegible] ալ կ'ընդունուի։ Դիմել Ղալաթիա կամուրջին գլուխը թիւ 33։

1641 ՏԻԳՐԱՆ Մ. ԱՐԾՆԵԱՆ

ՏՕՔԹԷՕՐ ՀԻՍԼՄԱՆ

Վկայեալ Պերլինի բժշկական համալսարանէն։

Ամեն օր կէս օրէն յետոյ Եւրոպական ժամը 1 էն 3 հնգանդ կը դարմանէ իւր բնակարանին մէջ ի Բերա Գումպարաճը Եօգուշու թիւ 70։ 1559 9—25

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Պ. Հ. ԲԱԲԱՋԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ, իրեն դիմողներուն դիւրութեան եւ իւր գործին ընդարձակման համար, իւր գործատունը փոխադրած է Բերա Քիւչիւք-Բարմաք Գաբուէն ի ԲԱՍԱԺ ՀԱՃՕԲՈՒԼՕ, ԹԻՒ 34

Սոյն գործատան մէջ կը պատրաստուին արանց վերաբերեալ ամեն տեսակ ճերմակեղէններ, և մասնաւորապէս

ՇԱՊԻԿՆԵՐ

Ինչպէս եւ հարսանիքի եւ պարահանդէսի համար նորաձեւ չապիկներ։ Մասնաւոր խնամքով կը նորոգուին նաեւ ամեն տեսակ ճերմակեղէններ։

Ցաճախորդք մեծապէս գոհ պիտի մնան ապրանաց ձեւերու եւ կարերու ընտրութենէն եւ գնոց չափաւորութենէն։

1565 6—15

ԻԼԱՆ

ԽԱՁԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅ ՇԱՀԱՆԷ

Սէրայը Հիւմայուն հալթայ անպարը իչին միւպայեա օլունաճագ հալթայ վէ քէօմիւրիւն միւնագասաընա պաշլանաճաղընտան, իթայէ թալիպ օլանլարըն ճումա իրթէսի, բազար իրթէսի վէ չարչէնպէհ կիւնլէրի Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

13 մարթ 304
1489 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԵՐԻ

Ասաքիրի չահանէ ալայ վէ թապուրլարըէ ալթ ճիւմլէ խասթախանէլէր իչիւն լուզումի օլուպ միւպայեա օլունաճագ օլան պէչ եիւզ քիլօ սըլֆաթօ իլէ էճզայի թըպպիյէ վէ ալաթըիյէ վէ ելամը թըպպիյէ վէ ալաթըիյէ վէ ճէրրահիյէ վէ ըսքէնչարիյէ վէ սաիրէնին իթաարընա թալիպ օլան վէ չէրայիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին իպտու մարթը րումինին նիհայէթինէ գատար հէր կիւն մագամը սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

15 մարտ 1888 1646
Նօ. 13 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Պին իւչ եիւզ տէօրթ սէնէսի մարթընտան չուպաթը կայսընէ գատար ինշաաթը ասկէրիյէ լազըմէսի իչուն միւպայեասընա լիւզում կէօրիւնէճէք չալը վէ քէօմիւր քիրէճլէրի գօնթրաթօյա րապթ օլունմագ իւզրէ մէզքիւր միւնագասայա գօնուլտըղընտան մարթըն եիրմինճի փազար կիւնի գարարը գաթիսի վէ իրթէսի կիւնի եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան թալիպ օլանլարըն խըթիհքեաւ վէ ինշաաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

14 մարտ 1888 — 1582

Նօ. 9 — 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Պին իւչ եիւզ տէօրթ սէնէսի մարթընտան չուպաթը կայսընէ գատար ինշաաթը ասկէրիյէ լազըմէսի իչուն միւպայեասընա լիւզում կէօրիւնէճէք մօլօզ թաշը իլէ թուղլա վէ գարանճա վէ տէրէ գումլարը գօնթրաթօյա րապթ օլունմագ իւզրէ մէզքիւր միւնագասայա վազ օլունաճաղընտան մարթըն եիրմինճի փազար կիւնիւ գարարը գաթիսի վէ իրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն խըթիհքեաւ վէ ինշաաթ տաիրէսինէ միւրաճաաթ իթմէկլէրի իլան օլունուր։

14 մարտ 1888 — 1583

Նօ. 10 — 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Թարապըլուսը Ղարպ ֆըրգաի ասկէրիյէսինէ կէօնտէրիլմէք իւզրէ միւպայեա օլունաճագ օլան եիրմի տօգուզ պին քիլը ճէտվէլ հընթա իլէ եիւզ եէթմիշ տէօրթ պին գըյէի ճէտվէլ էրզ վէ օթուզ պին գըյէի ճէտվէլ բուղտէյը սատընին ըթաասընա թալիպ օլանլարըն մարթը բումինին օն ալթընճը չարշէնպէհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնիւ տախի եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան, ըթաասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասկէրի լէվազըմաթը ուումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

14 մարտ 1888 — 1584

Նօ. 11 — 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ծիւնուտը ճէնապը միւլիւքեանէ մուայէնաթը իչուն միւպայեա օլունաճագ եիւզ եիրմի—եիւզ էլլի պին ճէտվէլ չէքիլէ գատար հաթապը իլէ միլեօն պէշ եիւզ պինտէն իւչ միլեօն գըյէյէ գատար մանկալ քէօմիւրիւնին ըթաասընա թալիպ օլան վէ չէրայիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին իշպու մարթը բումինին նիհայէթինէ գատար հէր կիւն մագամը սէրասկէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

14 մարտ 1888 — 1585

Նօ. 12 — 2—3

ՄԻ՛ ԳՆԷՔ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅ ՄԸ

ԱՌԱՆՑ ՆԱԽԱՊԷՍ ԱՅՑԵԼԵԼՈՒ

ՍԻՆԿԷՐ

Ամերիկեան գործարանի մթերանոցներն
Ի ՂԱԼԱԹԻԱ, Եւրոպէք Գալտըրըմ,
120
Քարաքէօյի աղբիւրին դէմ.
Ի ԲԵՐԱ, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դէմ.
Ի ՊՈԼԻՍ, Մահմուտ փաշա, 90

Ուրիշ ամեն տեղ՝ «Սինկէր»ի կարի մեքենային «կեղծերը» միայն պիտի գտնէք։

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ
(Շաբաթական) 1135

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ

ԲԱՌՏԻՆԱ (Պօհեմիա), Բնական հանքաջուր երկաթախառն, թթուային, կազային. ամենազդու դարման ընդդէմ արեան տկարութեան, դեղնութեան, տենդի, ստամոքսի ցաւերու, եւ արեան նուազութենէն յառաջ եկած ամեն հիւանդութեանց

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՈԼՈՐ ՋՈՒՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ։

Հանքին տէրն է Յ. Մոլինարի, 2, Պոտօ փողոց, Մարսիլիա։ Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են ԳԱՌԱՎԻԱ եւ ԲԵՌԴԻՔԻԴԻ, Աստա խան, 4, Մաքսի փողոց, Ղալաթիա։

Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանաց մէջ։

621

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԵՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջանցքային թղթատարատան վրայի յարկը

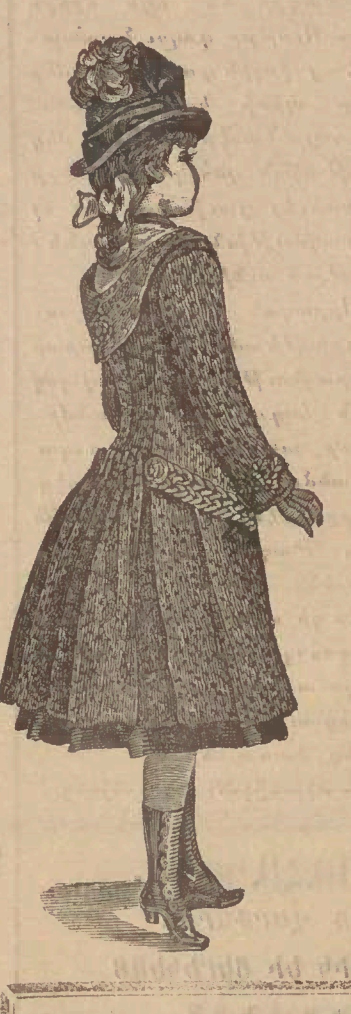

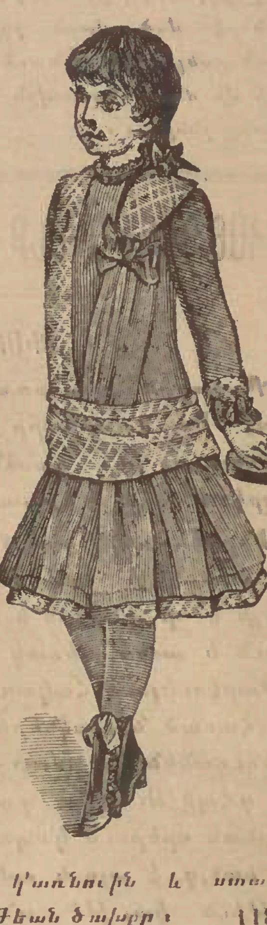

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ աժան գներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, քօսէներ, օժիտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պերլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիէն, Իտալիէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրոշմով ղրկուի։

Չը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և ստակը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 1180

ԱՊԱՀ․ ԼԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ․ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԷՐՄ․ ՀԷԼՊԻՆԿ
Կալաթա, Քարանթինա փողոց, Թիւ 9

ԼԱ ԹՐԱՆՍԱԹԼԱՆԹԻՔ

ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ Կ'ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԷ
ՏՈՒՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ
ԳՈՅՔ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ

566

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՐԻԼԱՅԸՆՍ

Մասնաւոր ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ․ Գ․ Վ․ Ուիթըլ, Ուիթըլ խան Պաղչէ-գաբու Պոլիս․ կամ Ղալաթիա Մերթէգեանի փողոց Իզզէթ բաշա խան Թիւ 6։ 686

ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

[illegible]

ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

Սոյն կազմատան մէջ կան Եւրոպական նորընտիր և կատարելագործեալ մեքենաներ որոնցմով կը կազմուին և կը յօրինուին

ՉԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐՈՎ

ԳԻՐՔԵՐ գեղեցիկ և հաստատուն ՏՈՒՄԱՐՆԵՐ, վաճառականական ԱՅՑԵՏՈՄՍԵՐ, խիստ մաքուր և ընտիր։

Յաճախորդաց դիւրութեան համար կազմատունը ունի իրեն կցորդ վաճառատուն մը Թիւ 27 Ֆինճանճըլար-Եօգուշը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաև գրագրական ամեն տեսակ պիտոյք, ընտիր թուղթ գրիչ, տումարք, պայուսակ, գրապանակ ևն ևն։ 736

ՖՐԷՏ․ ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվէրփուլի և Պօլսոյ մէջ.

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալճէրիան	2500	[illegible]	3700
Ալպանիան	2500	[illegible]	3700
Անատոլիան	2500	[illegible]	3700
Աթէնեան	2500	[illegible]	5500
Արապիան	3700	Իլլիրիան	5500
[illegible]	6000	[illegible]	5500
[illegible]	6000	[illegible]	2200
[illegible]	800	[illegible]	2500
[illegible]	2000	[illegible]	800
[illegible]	700	[illegible]	700
[illegible]	3700	[illegible]	3800
[illegible]	3700	[illegible]	6800
[illegible]	3700	[illegible]	6800

Սայպերիան շոգենաւը, Լիվըրբուլէն դէպի ամսոյս 28ին ասս կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՕՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա.

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլան և ընկ. Լիվըրբուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆօնթէն.
Զմիւռնիա, Պ. Պ. Քարվէր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման և ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլլերի.
Սիրա, Ս. Վօրօգօրուլօ Որդիք և ընկ.
Չանաքգալէ, Յ. [illegible] և ընկ.

1596

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ [illegible], Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	2,000	[illegible]	4,500
[illegible]	3,000	[illegible]	4,300
[illegible]	1,300	[illegible]	2,500
[illegible]	3,500	[illegible]	2,000
[illegible]	2,200	[illegible]	2,000
[illegible]	2,000	[illegible]	5,000
[illegible]	2,600	[illegible]	3,000
[illegible]	2,500	[illegible]	4,500
[illegible]	2,100	[illegible]	2,000
[illegible]	2,000	[illegible]	1,200
[illegible]	2,700	[illegible]	3,200
[illegible]	2,500	[illegible]	1,700
[illegible]	1,800	[illegible]	3,800
[illegible]	2,600	[illegible]	4,400
[illegible]	2,000	[illegible]	5,200
[illegible]	800	[illegible]	3,000
[illegible]	1,700	[illegible]	5,500
[illegible]	1,600	[illegible]	3,500
[illegible]	5,500	[illegible]	4,000
[illegible]	2,200	[illegible]	2,000
[illegible]	1,800	[illegible]	2,000
[illegible]	2,200	[illegible]	4,300
[illegible]		[illegible]	1,200
[illegible]	3,000	[illegible]	3,500
[illegible]	3,000	[illegible]	1,500
[illegible]	1,200	[illegible]	2,800
[illegible]	2,300	[illegible]	3,600
[illegible]	2,[illegible]00	[illegible]	1,[illegible]00
[illegible]	2,200	[illegible]	3,000
[illegible]	2,000	[illegible]	4,100

[illegible] շոգենաւը, Նաւապետ [illegible], ընդհանուր վաճառքով Հուլէն ասս հասած, պարպած և Օտեսա ուղեւորած է։

[illegible] շոգենաւը, Նաւապետ Նիչ, ընդհանուր վաճառքով Հուլէն, եւ Անվերսէն մեկնած է ամսոյս 18ին և Ապրիլ 7ին ասս կ'սպասուի։

[illegible] շոգենաւը ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հուլ։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ Ֆ. ՀԻՒՏ ԵՒ ՈՒԻՕ
Գործակալը
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

1601

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլէ և Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	4200	[illegible]	300
[illegible]	4000	[illegible]	30 0
[illegible]	4000	[illegible]	3000
Օսմանլի	4000	[illegible]	3000
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3250	Լոտուս	800
[illegible]	3250	[illegible]	700
[illegible]	3250		

[illegible] շոգենաւը, Նաւապետ Թոմաս, ամսոյս դէպի 11/23ին Լիվըրբուլէն ասս կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹԸԼ և ԸՆԿ.
Ուիթըլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվըրբուլ

1591

L'AVENIR DES FAMILLES Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԱՊԱԳԱՅՆ

Ապահովագրական փոխադարձ Ընկերութիւն՝ Դրամագլխոց վերակազմութեան համար 1880ին կազմեալ՝ ի Լիոն նոտար Միշիֆօ տը Պէլէօի ստացած պայմանագրով

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է 61, Ռեբիւպլիք փողոց, 61—Լիոն (Ֆրանսա)

Ապահովագրեալ դրամագլուխք 55 միլիոն ֆ անք

Մինչեւ ցայսօր եղած վճարմունք են, 1,000,000 ֆրանք

Տարին չորս վիճակահանութիւն՝ Յունվար, Ապրիլ, Յուլիս և Հոկտեմբեր

Վարչական խորհուրդ․ Պ. ՀԻՎԼԸՌ, բժիշկ ի Լիոն, նախագահ.
Պ. ԱԼԼԷՌ, նախկին տնօրէն, հիմնադիր ընկերութեան, ի Լիոն.
ՕՏԻՖՕՒ, նախկին շահապ չորրորդ շրջանակի ի Լիոն.
ՊՌՄ, հասութատու ի Լիոն. ԳԱԼԷՍԱՔ կալուածատէր ի Լիոն. ՄԱՌԴԷԼ կալուածատէր ի Լիոն. ՌՈԹ, հասութատու ի Լիոն. ԺԻՆԷՆ, ի Լիոն Մ. Ժ. ԴԱՀԷՆ, հաշուակալ ի Լիոն, հաշուեքննիչ. Մ. ԱԼԼԷՌ, տեսուչ պատուիրակ, ընդհանուր տնօրէն։

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեան, արագ զարգացում մ'ունեցած է։ Իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն, կանխավճարներու հաւանականութեամբ։—Մուրհակներ կուտայ թէ՛ ի փոխարէն միակ վճարի մը և թէ ամսական համեստ վճարներու (կրնայ է ստորագրուիլ ամսական մինչեւ մէկ ֆրանքէ սկսեալ)։ Ապահովագրեալներ ունինք որոնք մէկ ֆրանք մը վճարած էին և երկու հարիւր ֆրանք ստացած են։

Վճարմունք կը կատարուին վիճակահանութեամբ, որք երեք ամիսն անգամ մը տեղի կ'ունենան ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, ի ներկայութեան վարչական խորհրդին և շահակիցներու, հաշուական այնպիսի գործողութեամբ զոր ամեն մարդ կրնայ ստուգել։

Ընկերութեան գործառնութիւններ պէտք չէ շփոթել վիճակահանութեանց հետ ուր տոմսերը բնաւ արժէք չունին վիճակահանութենէն յետոյ։ Մեր մօտ, ընդհակառակն, ամենուն ալ վճարմունքն ապահովեալ է, քիչ մը կանուխ կամ քիչ մը ուշ, ըստ դիպուածի.

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԻՒՆՔ

Ընկերութեանս գործառնութիւնք բազմադիմի են, ինչպէս Շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Երաշխաւորութիւնք և Գլխավճարք փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, Մանկանց համար Օժիտք, Հանգստեան մասնուոր ծերութեան համար, Ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամեն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։

Այս արդիւնքը ձեռք բերելու համար, Ընկերութիւնս հաստատած է զանազան սակագներ որոց վճարմունք տեղի կ'ունենան առաւել կամ նուազ մերձաւոր ժամանակաց մէջ, ըստ բաղձանաց ապահովագրելոյն։

ՍԱԿԱԳԻՆ Ա.

Ամսական 1 ֆրանք, որ վճարուի միայն 60 ամիս, իրաւունք կուտայ 1000 ֆրանքի մուրհակի մը 10 թիւերով որոց ամենքն ալ հաւասարապէս կը մասնակցին ամեն բաշխման, մինչեւ ամբողջովին վճարումն 1000 ֆրանքին։ Մարդ կրնայ ստորագրուիլ այնչափ անգամ 1000 ֆրանքնոց մուրհակի որչափ ամսական վճարէ մէկ ֆրանքնոց։

5 ֆրանքի ամսական բաժ մը, որ 60 ամիս վճարուի, իրաւունք կուտայ, ըստ ընտրութեան ստորագրողին, 5000 ֆրանքի՝ ընկերութեան արժեթղթի մը, կամ միմիայն 3000 ֆրանքի և Լիոն քաղաքի պարտաթուղթի մը, որք կը մասնակցին ամեն վիճակահանութեանց և պարգեւներուն, մինչեւ անգամ 50,000 ֆրանքի բաժնին։

Ի փոխարէն ամսական հինգ ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի, ըստ իւր ընտրութեան
1. 500 ֆրանքի, առանձնաշնորհեալ մուրհակ տոկոսներով որք տարուէ տարի կ'աւելնան մինչեւ ցվճարումն, կամ
2. 5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա., կամ վերջապէս
3. 1000 ֆրանքի, Հիմնադրի մուրհակի մէկ տասներորդով.

Ծան. Անցեալ տարեշրջանին մէջ հիմնադրի Մուրհակներն ստացան 80 ֆրանք շահաբաժին, և ներկայ տարեշրջանին մէջ, շահաբաժինը պիտի լինի 100 ֆրանք մէն մի թուղթի վրայ։

Ի փոխարէն ամսական 8 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի
3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և առանձնաշնորհեալ Մուրհակի մը՝ 500 ֆրանքէն վճարելի, և տալով տոկոսներ որք երթալով կ'աճին մինչեւ վճարման օրը։

Ծան. Կը մնայ միայն ի վճարել 1921 առանձնաշնորհեալ մուրհակ.

Ի փոխարէն ամսական 10 ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի ըստ իւր ընտրութեան.
3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Պարտաթղթի մը, կամ 1877ի Գրէտի Ֆօնսիէէն, կամ 1871ի Վիլ տը Բառիէն, կամ Վիլ տը Մառսէյլէն․ (այս երեք արժեթուղթք վճարելի են 400 ֆրանքէն) կամ 1883ի Օպլիկասիօն Ֆօնսիէռ մը՝ 500 ֆրանքնոց, կամ վերջապէս
5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Բանամայի պարտաթղթի մը, շրջաբերութիւն 1883ի․
Վերջապէս, ի փոխարէն ամսական 12 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի.
3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. ինչպէս նաեւ 1879ի Ֆօնսիէռ կամ Գոմիւնալ Օպլիկասիօնի մը, վճարելի 500 ֆրանքի, կամ վերջապէս Իբօթէքէռ Օպլիկասիօնի մը (Գրէտի Ֆօնսիէին հետ միացուած և 1000 ֆրանքէն վճարելի)։

ՍԱԿԱԳԻՆ Բ.

Այս սակագնոյն մէջ, Մուրհակներն 500 ֆրանքէն վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն միայն 25 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան երեք ամիսն անգամ մը վիճակահանութեամբք։—Բաժիններն ամսական են և 2 ֆրանքի. առ առաւելն կը պահանջուին մինչեւ 15 տարի. կը դադրին երբ մուրհակը վաստկի վիճակահանութեան մէջ։

ՍԱԿԱԳԻՆ Գ.

Այս սակագնոյն մէջ, մուրհակք վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն մինչեւ 12 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան ամեն տարի յունվարին, ապրիլին, յուլիսին և հոկտեմբերին. առաջին երեքն 100 ֆրանքէն և հոկտեմբերինն 500 ֆրանքէն։—Ամսական բաժինները 2 ֆրանքի են և միայն 50 ամիս վճարելի են։

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ապահովագրական ընկերութիւն մ'է հաստատեալ ըստ հրամանագրոյն 1868 յունուար 22ի, և հետեւաբար կը գործէ ընդ հսկողութեամբ պետութեան։ Չըլլալով շահադիտման կամ առեւտրական ո և է գործէ, ո և է վտանգի ենթակայ չէ։

Իւր գանձած դրամը, ընկերութիւնը կը գործածէ Պետական Արժէթղթոց, Գանձոց Թուղթերու կամ Պետութեան, քաղաքաց և նահանգաց երաշխաւորութիւնը կրող թուղթերու. այս գումարը բաւական է ապահովելու համար իւր շրջաբերութեան հանած բոլոր մուրհակներուն վճարումն, այնպէս որ մէն մի ստորագրող բոլորովին ապահով է ստանալու իւր ապահովագրութեանց ամբողջ գումարը։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս էֆ. Ամպարճեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ 40, Պաղչէ-Գաբու, Պոլիս։ 1081

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
„ՏՕՅՉԸՐ ԼՕՅՏ"
Ի ՊԷՌԼԻՆ

Շահաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ամեն տեսակ ապրանք, դրամածրարք ևայլն, շոգենաւով եւ առագաստանաւով ուղարկուած։

Ընդհանուր գործակալ Կ. Պոլսոյ
ՏԻՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ
791 Թիւ 1 Հավուզլու խան, Պոլիս

ՔՍԱՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ՓՈՐՁՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԲՈՒԺԱԿԱՆ ՀՌՉԱԿԻ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐ

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ ՉԻԹԼԻԻ
(ՄՕՐՉ Ի ՊՐՈՒՍԱ)

[illegible]

1304 Սէֆէր 11 Թուական կայսերական իրատէով արտօնեալ—Վարձատրեալ Բարիզի, Վիէննայի, Լոնտոնի, Ֆիլատէլֆիայի, Անվէրսի, Ֆրանքֆորդի ցուցահանդէսներէն։

Չիթլիի ջուրն, որ Արեւելուաքէն եկող հանքային հանքաջուրերէն գերազանց է, շիշերու մէջ կը դրուի ընդ հսկողութեամբ Տր. Արիխեանի, պատուիրակ ի դիմաց առողջապահական Վսեմ Նախարարին։ Մէն մի էթիքէթ կրելու է քննիչ բժիշկին ստորագրութիւնը։ Հասարակութիւնը մերժելու է այն ամեն շիշերն որք չեն կրեր Պետութեան այս երաշխաւորութիւնը։

Այս հանքաջուրին յաջողութիւնն ապահոված է մարսողական խողովակին և լեարդին հիւանդութեանց մէջ, աւազախտի եւ յօդացաւի մէջ, չաքարախտի և փամփշտային խօթութեանց մէջ։

Չիթլի չատ ախորժահամ հանքաջուր մ'է, անշուն համար պատուական ջուր մ'է եւ շատ օգտակար է այն պարագային յորում ջուրերը վարակեալ են համաճարակ հիւանդութեանց ատեն։ Իրենց առողջութեան նախանձախնդիր անձինք ջրերէններու, Պէնտէրու եւ այլ Ջուրերէն նախամեծար պիտի համարին Չիթլին։

Չիթլին կը գերազանցէ մարսողութիւնն և կը կանխաւորէ միւս բոլոր պատրաստները։ Շատ օգտակար է նաեւ այն պարագային երբ շագանակային մանուկները կաթէ կտրելու են։

Չիթլիի ջուրը շաբաթն երկու անգամ կը զղուի աղբիւրէն, այնպէս որ կարելի է վստահ ըլլալ թէ թարմ վիճակի մէջ գտնել զայն ի մթերանոցս։

Կ. Պոլսոյ մէջ կը ծախուի ի կեդրոնատեղին Ընկերութեան, 13, Ճէլալ Պէյ խան, եւ ի Մանիաճըգոզ—Բերա, Պ. Ալիբրանտի, դեղարան Տէլլա Սուտա, 169.—Պոլիս, Պ. Մէզիքի, դեղավաճառ, 24, Ենի ճամի փողոց.—Պ. Թէրզեան, դեղագործ, Ճզալօղլու, Պարսկական դեսպանատան մօտ.—Աչըքպաշ, դեղագործ ի Վէզնէճիլէր.—Ղալաթիա, Պ. Մավրօյդօ, վաճառական, Մալթէզ փողոց, 54.—Պէշիկթաշ, կեդրոնական դեղարան.—Թէրապիա, Սամս Արօնօրուլօ.—Պէօյիւքտէրէ, Եօրկիագի Թէօդօրիտի, վաճառական.—Գատը գիւղ, դեղարան Լէոնիտա Անթիրա.—Իւսկիւտար, Օգսենտի Նուբլօրուլօ, դեղագործ։

Պարապ շիշերը ետ կ'առնուին։

1654

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]

Օտեսա, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անադօլ որ մարտ 21ին Մարսիլիայէն և մարտ 28 ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է [illegible] որ պիտի մեկնի մարտ 26ին։

[illegible]

Նաւաղէջի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալը
ԹԻՆԻՌԹԷ ԸՐՉԻԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
1606 Մահմուտ փողոց, Թիւ 14

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1887, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42					
	Առաւօտ											Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 44	...	...	...	...	...
Գում–գաբու	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 23	4 56	5 25	5 58	6 27	6 53	...	...	...	...	...
Ենի–գաբու	6 32	7 2	7 30	7 58	...	8 54	9 23	10 24	10 50	11 23	11 51	2 2	2 30	3 3	3 59	4 27	5	5 29	6 2	6 31	6 57	...	...	...	...	...
Տավուգ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 39	7 8	7 36	8 4	...	9	9 29	10 30	10 56	11 29	11 57	2 8	2 36	3 9	4 5	4 33	5 6	5 35	6 8	6 37	7 3	...	...	...	...	...
Եետի–գուլէ	6 44	7 12	7 40	8 9	8 37	9 4	9 32	10 34	10 59	11 33	12	2 12	2 39	3 13	4 9	4 36	5 11	5 38	6 13	6 40	7 8	...	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 57	7 24	7 51	8 21	8 52	9 16	...	10 46	...	11 45	...	2 24	...	3 24	4 21	..	5 23	...	6 25	...	7 20	...	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	7 33	...	8 30	9 4	9 25	...	10 55	...	11 55	...	2 33	...	...	4 30	...	5 32	...	6 35	...	7 29	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք	...	...	...	...	9 14	...	...	...	...	12 3	...	...	...	...	...	...	...	...	6 43	...	...	...	...	...	...	...
....	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1	41					
	Առաւօտ										Իրիկուն															
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք	...	6 40	...	...	...	...	... ...	...	...	...	... ...	1 40	...	...	...	...	...	...	...	6 2	...	...	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	6 20	6 49	...	7 45	...	8 40	... ...	9 43	... ...	11 10	... ...	1 49	...	2 50	...	...	4 47	...	5 49	6 13	...	...	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 31	6 59	7 27	7 55	8 23	8 51	... ...	9 53	... ...	11 20	... ...	1 59	...	3	3 56	...	4 57	...	5 59	6 27	...	...	...	...	...	...
Եետի–գուլէ	6 43	7 11	7 39	8 8	8 35	9 4	9 38	10 5	11 4	11 32	1 27	2 11	2 44	3 12	4 8	4 41	5 10	5 43	6 12	6 42	7 6	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 47	7 15	7 43	8 12	8 39	9 8	9 42	10 9	11 8	11 36	1 31	2 15	2 48	3 16	4 12	4 45	5 14	5 47	6 16	...	7 10	...	...	...	...	...
Տավուգ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Ենի–գաբու	6 53	7 21	7 49	8 18	8 45	9 14	9 48	10 15	11 14	11 42	1 37	2 21	2 54	3 22	4 18	4 51	5 20	5 53	6 22	...	7 16	...	...	...	...	...
Գում–գաբու	6 57	7 25	7 53	8 23	8 49	9 18	9 52	10 19	11 18	11 46	1 41	2 25	2 58	3 26	4 22	4 55	5 24	5 57	6 26	6 52	7 20	...	...	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 5	7 33	8 1	8 31	8 57	9 26	10	10 27	11 26	11 54	1 49	2 33	3 6	3 34	4 30	5 3	5 32	6 5	6 34	7	7 28	...	...	...	...	...
....	...	...	...	—	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբից մէջ միայն Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վակոններ։

576